

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
 MIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
 Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
 DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
 Trib. Timișoara
 Redactor resp. D. R. VARNAY ELEMÉR

EGYÉNI VAGY KOLLEKTIV LELKI KONFLIKTUS?

német és magyar katolikusok közötti konfliktusról számol be a Dacia című lap, melyre német információk alapján, de bejelenti, hogy az audiatur et altera pars elve alapján megvilágítja a kérdést magyar szemszövegben. Nem célunk ebbe az elméleti vitába belemenni, mert úgy gondoljuk, hogy nemzetiségek belekeverése ebbe a tisztára egyházi kérdésbe, csak ez utóbbinak súlyos sérelmével jár. A magyarok és németek a Bánságban, a romániai katolikusok. A zsidóság nemzeti hovatartozásának a háborúutáni nemzedéknél nem képez problémát, aminek ékes bizonyítékja az egykori Magyar Párt, mint nemzeti összefoglaló szerv, ifjúsági tagjai közötti elválás már nem volt képviselve. A protestánsok közül a reformátusok és unitáriusok között magyarok, viszont az evangélikusok között németek vannak nagyobb számmal. A temesvári egyházmegyében a magyarok és németek aránya 15:25, amivel szemben a pápai papsági megoszlása nemcsak tényleg, hanem jogilag is a németeknek kedvez. Ennek magyarázata az, hogy a német ifjúság inkább választotta a pápai pályát, ami ellen nem akart véteni senki a divatos numerus clausus, a római katolikus egyház ilyen természetű megkülönböztetést nem ismer. A római katolikus egyház nemzetek feletti, minden nemzet egyformán keblére öleli és egyformán tanítja, bármilyen nemzetiséghez tartozik is. Elmenvén, tanítások minden nemzetet, — mondotta Krisztus apostolainak, — szintén nem egy nemzet tagjai közül választott. Ezen kétezer esztendő elvhez Róma nemkor híu marad.

Ha végiglapozzuk a temesvári egyházmegye történetét, úgy azt látjuk, hogy a régi római egyházmegye, melyből a temesvári alapszék élén olasz, igen nagy számban szláv, továbbá magyar és német püspökök állottak és soha nem mutatkozott semmi nehézség a hívőknek nyelvükön való ellátása körül, viták sem keletkeztek, mert az egyház szigorúan megmaradta maga lelki hivatása mellett. Ez a hivatás sem változott és ha mégis beszélnek és vitáznak bizonyos ellentétekről, úgy ezek nem vallási vagy egyházi differenciák, hanem olyan dolgok, amelyek belevittele az egyházigazgatásba, amelyek azelőtt ismeretlenek voltak. Az egyház nem római katolikus és sem nem magyar katolikus, német katolikus, vagy más nemzeti színű katolikus. Az új idők új nacionalista szellemének elégzik meg az elkülönüléssel nemzeti, nyelvbeli, köznevelődési és társadalmi téren, nem megostromolja az egyház kapuit is és az egyházi élet terén is keres kielézési lehetőségeket. A Bánságban és a temesvári egyházmegyében a német részről indult meg a nacionalista térhódítás, amely a maga nagy lendületével odáig jutott, hogy az egyházi életben a teljes nemzeti elválást követelte és sürgette. Folyik ez a folyamat most is, amikor a kataszter létesítésével az egyházi életben és az egyházi életre vonatkozólag a nemzeti hovatartozandóság megkülönböztetését szorgalmazzák és aláírások gyűjtésével megvalósítani igyekeznek. Egyelőre Temesváron folytatódik a munka német részről, de bizonyára kiterjed majd a vidékre is. Megindult a vita és megközelítően sem állapítható meg, hogy hol áll meg, útjában nem tetem-e maga alá a németek értékeit, melyeket kétezeréves minden nemzeti közösségei között is sikerült Rómának meg-

őrizni. Megdöbbenő az a német nyilatkozat ebben a tekintetben, mely a Dacia című lapban látható napvilágot. Azt állítja a lap informátora, hogy a magyarok és németek között a római katolikus egyházban kitört konfliktus nem érdekösszeittközés, hanem lelki konfliktus. A svábok — folytatja a nyilatkozat, mintegy magyarázatul és indoklásul ennek a lelki konfliktusnak — semmi közösséget sem éreznek a magyarokkal. Ideáljuk a szétválasztás. Legyenek német katolikus plébániák különválasztva a magyaroktól...

Ezzel olyan új elem került a kérdés központjába, mely igazolja azon aggályunkat, hogy a szétválasztás útján megindulva nincs megállás. Eddig arról volt szó, hogy a németek egyházi kulturális igényeikről maguk külön akarnak gondoskodni, ők maguk vessék ki híveikre külön azt az adót, mely nem kimondottan egyházi, hanem iskolai és egyéb közművelődési célokra szolgál, ennek felosztásáról ők maguk határoznak és az egyházi ügyeknek csak egyházi, hitvallási része maradjon közös, természetesen nemcsak a magyarokkal, hanem az összes egyéb római katolikus nemzetiségekkel is. Nem foglalkozunk most azzal a kérdéssel, hogy a Dacia nyilatkozója ezt a szétválasztást is miként képzei el, mert hiszen a temesvári egyházmegye hívei nemcsak magyarokból és németekből állanak, hanem vannak közöttük románok, horvátok, sokácok, tótok, bolgárok, csehnek is, akik szétválasztás esetén nem kívánának sem a magyarokhoz, sem a németekhez tartozni. Tehát nyolcféle plébánia kellene — hogy mást ne is említsünk — és pedig egy-egy közösségben többféle. Mert csak természetes, hogy a szétválasztás nemcsak Temesvár városában történne meg. Ezek olyan szempontok, melyek megoldása az egyház fő hatáskörébe tartozik és ha elfogadja ezt az álláspontot, bizonyára meglesz a megoldási lehetősége is rá. A dolog azonban új színezetet nyer most azzal a megállapítással, hogy lelki konfliktusról van

szó, mely a magyarok és németek között állana fenn.

A Dacia informátorának szavaiból az derül ki — egyelőre csak róla és nem az össznémetiségről van szó —, hogy nem szereti a magyarokat. Nem szereti, sőt a felebaráti szereteten túl, mely a római katolikus vallás egyik alaptétele, ellenszenv, harag és gyűlölet vegyül érzelmeibe. A gyűlölet egyéni érzés, mert kollektív gyűlölet nem létezik. Ha tehát lelki konfliktusról beszél, úgy ez a saját konfliktusa, aminek alapjául mélyseges egyéni csalódás, érvényesülési gátlások, vagy egyéb lelki aberrációk szolgálhatnak. Ezt az egyéni érzést egy egész népcsoportra kiterjeszteni legalább is túlbecsülése saját maga azonosításának azon nemzettel, melyhez tartozik. Mert lehetnek egy emberben olyan hibák, melyek ellenszenvessé teszik egy más nemzetbeli ember előtt, de ez nem jelenti azt, hogy az illető egész nemzete antipatikussá lesz ezáltal. És fordítva is. Ha tehát valaki lelki konfliktusról beszél, akkor ez lehet a saját lelki konfliktusa másvalakivel, vagy valakkal, a jelen esetben elsősorban a saját egyházával, de nem egy egész nemzetesttel. És ez a punctum saliens. A nyilatkozó konfliktusba került egyházával és ebből a konfliktusból nem talál kivezető utat. Mindenfelé keresi a megoldást, mindenütt hibát szimatol, csak önmagában nem. Érzésével azonosítja az egész németiséget és nem is gondol arra, hogy talán az egész németiség nem azonosítja magát az ő egyéni érzésével. Elméletben transzponál egy indulatot egy nagy közösségre és ezzel ténynek fogadta el önmagával valamit, amiről szeretné, ha az egész közösség is elfogadná.

A nyilatkozó érzéseivel nem tudunk és nem is akarunk vitába szállni, mert ebben mindenki szuverén. Hitéleti és vallásos szempontból azonban mélysegesen sajnáljuk, hogy ilyen megnyilatkozások történhetnek a nagy nyilvánosság előtt, mert akadtaknak, akiket befolyásol és szintén eltérte a helyes útról. Az igazi katolikusok azonban nem lesznek sohasem sem magyar katolikusok, sem német katolikusok, hanem római katolikusok. Ha az a nemvárt eset következne be, hogy mégis követőkre talál a lelki konfliktus felfedezője, akkor ebből sokkal több kára lesz az egyháznak, mint amennyi hasznot könyvelhet el a németiség. (v. e.)

Franco tábornok a monarchia helyreállítása mellé állott

Lausanneban tárgyalnak XIII. Alfonz visszatéréséről. Az exkirály népszavazással akarja a kérdést eldönteni

A szerda reggeli párisi lapok hosszas cikkekből foglalkoznak a spanyol helyzettel. Az Excelsior listaszaboni levelezője azt a hírt közli, hogy

Franco tábornok a monarchia visszaállítása mellett foglalt állást.

Maure herceg Lausanneba utazott, ahol találkozni fog XIII. Alfonz spanyol exkirállyal. A herceg Franco tábornok pontos utasításait viszi magával arra vonatkozólag, hogy milyen feltételek mellett képzeltethető el a monarchia visszaállítása. A lausannei találkozó után Maura herceg visszatér Spanyolországba. A lap tudni véli, hogy

Alfonz spanyol exkirály csak abban az esetben tér vissza hazájába, ha a néphangulat mellette nyilatkozik meg, jobban mondván, ha népszavazás fogja visszahívni a trón elfoglalására.

A Le Figaro azt írja, hogy a spanyol polgárháború legyőzöttéi nem valami szívesen látják, hogy Serano Sunner jelenlegi belügyminiszter környezeté egyre nagyobb tért hódít a politikában, mert ezek a személyiségek nem akarnak mást, mint félkezni a belügyminiszter politikai célkitűzéseit. A külföldön tartózkodó katonai személyiségek pedig nem valami nagy elragadtatással nézik Spanyolország, Németország és Olaszország együttműködését.

A L'Epoque azt írja, hogy

miután Franco tábornok megnyerte a háborút, meg kell, hogy nyerte a békét is

Franco tábornoknak a helyzete semmi esetre sem irigyléseméltó.

Anglia elismerte a japán hódítás által teremtett helyzetet

A japán kormány nehezen tudja csillapítani az angolelles hangulatot

Aláírás előtt áll a tokiói egyezmény

Az angol és a japán küldöttség ma délelőtt a külügyminiszter helyettesének hivatali helyiségében tanácskozára ültek össze. A tanácskozás három óra hosszat tartott és azt délután folytatják. A mai megbeszélésen a négyes bizottság jelentésével foglalkoztak. A Domei-iroda értesülése szerint az egyezség, a tiencsini rendszert kérdésében még ma délután, vagy holnap délelőtt létrejön és ezután a tárgyalások legfontosabb része kerül megvitatásra, a gazdasági kérdések komplexuma. Ha ezek a megbeszélések is sikerrel fejeződnek be, akkor a további tárgyalásokat már nem fenyegetik veszedelmek és akkor a végső megegyezés is biztosra vehető.

AZ ANGOL-JAPÁN MEGEGYEZÉS TARTALMA

Arita japán külügyminiszter és Craigie tokiói angol nagykövet a következőkben állapodtak meg:

A brit kormány teljes mértékben elismeri a tényleges kínai helyzetet. Mindaddig, amíg a hadműveletek tartanak, a japán hatóságok saját biztonságukat védik és az ellenőrzésük alatt álló területek rendjére ügyelnek. A japán csapatoknak az a küldetésük, hogy elejét vegyék minden olyan cselekménynek, amely akadályt szolgáltatna számukra, vagy pedig az ellenségnek kedvezne.

A brit kormánynak nem áll szándékában olyan cselekményeket elkövetni, amelyek a fenti célokkal ellentétben állanak. A brit kormány világosan előtárja a Kínában székelő angol hatóságoknak, hogy tartózkodjanak ilyesfajta cselekményektől.

JAPÁN EURÓPAI HÁBORÚ ESETÉN SEMLEGES MARAD?

A Havas iroda jelentése szerint a Londenl megkötött előzetes megállapodás után a Hiranuma kormánynak az a legnagyobb problémája, hogy sikerülni fog-e az annyira felszigazott nacionalisták angolelles hangulatát mérsékelni. Úgy a japán miniszterelnök, mint Craigie angol nagykövet most azon fáradoznak, hogy megbeszélik az ezzel kapcsolatos lehetőségeket. Magán hírforrásból szerzett értesülés szerint a közvélemény egyik része pesszimista, mert az angol-japán megállapodásban Japánnak Kínában való imperialista lehetőségeinek gyengülését látja. Tokiói diplomáciai körökben úgy vélik, hogy a tárgyalásokból az angol kormány került ki győztesen, mert sikerült egy nagyon kényes helye-

zet megoldania anélkül, hogy jelentősebb engedményt tett volna Japánnak. Arról is sokat beszélnek, hogy

a megállapodásnak van egy titkos fogadalmi része, amely szerint Japán európai háború esetén semleges marad.

Ezek a hírek azonban valószínűtlennek látszanak.

AZ OLASZ LAP VÉDI CHAMBERLAIN T A „MEGHÁTRÁLÁSÉRT“

A Corriera della Sera jelentése szerint az angol meghátrálás a Távol-Keleten kétségtelesen mutatja, hogy Chamberlain feltétlenül belátja, mennyire előnytelen Anglia számára egy esetleges háború. Az első japán-angol szerződés nagyon előnytelen Anglia számára, de a szigetország vezetői kénytelenek voltak mégis megkötöni, mert nem keveredhetek Japánnal konfliktusba. A Kínában tartott angol pozíciók elha-

Anglia és Japán együttesen tartják fenn a rendet Tiencsinben

Londonból jelentik: A tiencsini kérdés rendezése ügyében szerda délután tartották meg a negyedik ülést, amely után a japán külügyi hivatal egyik magasrangú tisztviselője kijelentette, hogy már eddig is igen jelentős haladást értek el. A tárgyalások célja, hogy

az angol és japán hatóságok együttesen biztosítsák Tiencsin rendjét és békéjét.

A Domei félhivatalos japán hírszolgálati közlés jelentése szerint a tárgyalások a köztársaság megértés jegyében zajlottak le. Az új iróknak arra a kérdésre, hogy az angol-japán megegyezés mennyiben érinti a kilenchatat szerződést, a japán külügyi hivatal egyik tisztviselője kijelentette, hogy

a kilenchatat szerződés már haldoklik.

Kettős dráma a budachii tengeri fürdőn

A férj vizbefut, a feleség föbelötte magát

Chisinából jelentik: A budachi tengerparti strandon Pecus Alexandru a vízben keresett enyhülést a nagy meleg ellen, ezért mélyen beuszott a tengerbe, ahol görcsöt kapott, visszatérni nem tudott és segítségért kiabált. Abban az időben igen kevesen tartózkodtak a strandon és így a szerencsétlen ember, még mielőtt a mentőcsónak a helyszínre érkezett volna, alámerült.

Holttestét néhány óra múlva megtalálták, mi azt a hullámok partra vetették. A hatóságok méletesen akarták a feleségével közölni a vízbe fulladását, azonban az egyik szemtanú eltiltást tett az esetről, mire az asszony elkese déseben hazarohant, kivette férje irasztaló fiókjából a revolvert és föbelötte magát.

A méregkeverő

Írta: HUGUETTE GARNIER

Christian Belloir ragyogva lépett be Berthe kisasszony kis varrodájába:

— Berthe kisasszony, hát igaz, hogy maga ismeri a menyasszonyomat? Hogy éppen olyan régen jár a házukhoz, mint mihozánk? Hiszen akkor mesélhet nekem róla. Elmesélheti, milyen volt, mikor kicsi volt.

Mlle Berthe egy pillantást vetett a nyílt tekintetű, nagydarab, szerelmes fiúra, összeszorított ajkát és még mélyebben hajlott munkája fölé. Christian most elsősorban vette szemügyre a vénlány sovány nyakát, horgas orrát, csaknem pupos, meggörbült hátát. Tíz év óta járt minden kedden Belloirékhoz és minden szerdán Deshurmeauxékhoz és se Christiannak, se Denisenek sejtelve se volt erről a titkos, évtizedes kapcsolatról.

— Hát persze, — mondta csendesesen Berthe kisasszony — már tíz éve dolgozom Deshurmeauxék-nál. Csakugy, mint maguknál. Csak éppen nekem nem jár a szám. Persze, hogy tudok mindent: a Denise kisasszonyt a térdemen ringattam. De az ember csak tudja mindig a helyét: ha nagyon odaszokik egy házhoz, legjobban esetben szegény rokonként kezelik.

Christian sürgetni szeretne volna, hogy beszéljen hát Deniseről, de Berthe kisasszony zavartalanul folytatta monoton hangján:

— Kevés lenne azt mondani, hogy Denise kisasszony csinos volt: gyönyörűség volt ránézni. Pedig hát nem volt merő öröm abban a családban. Volt ott baj elég. Ha úgy elgondolom, mikor Deshurmeauxné esténként egészen zillátnak és feldulva jött haza! Ha akkor Deshurmeaux ur véletlenül betoppant, kész a baj. Persze, a szeretőjétől jött. És ott mindenféle baj volt, az asszony nagyon szenvedett miatta, az az ember alaposan megrikkant. Miatta is lett öngyilkos. Ezt nem tudta, Christian ur? Persze, nem akarták megmondani. Ugy tettek, mintha véletlen szerencsétlenség lett volna. Pedig én láttam az asszonyt előtte való nap: egészen fel volt dultva. Nagy baj lehetett a szeretőjével. Miatta halt meg.

— Hát nem volt öröm abban a házban élni, — folytatta fel sem emelve szemét a varrásból — mert hát miután az asszony öngyilkos lett, Deshurmeaux ur nagyon el volt keseredve. Nem törődött a háztartással, a gyerekekkel, pedig Denise kisasszony féktelen gyerek lett, nagyon kellett volna rá vigyázni. Szakasztott az anyja vérmérséklete, az ilyen lányra vigyázni kell, mert ha nem vigyáznak rá, hát... És hát mondom, az ur alig járt haza, néha napszámmra nem jött haza. Igaz, hogy mindenféle üzleti dolgokba bonyolódott bele. Ó, én tudom, a gazdagok azt mondják, a pénz nem minden, de hát én nem tudhatom, mert sose volt pénzem. És hát az ilyen bankárnál, mint Deshurmeaux ur, vagy rosszul végződik a dolog, vagy nagyon jól.

Christian mereven nézett rá és félbe akar szakítani, de nem volt ereje és Berthe kisasszony halkan folytatta:

— És hát, Istenem, ilyen levegőben élni ne éppen jó az olyan érzékeny lelkű, szenvedélyes természetű, féktelen kis lánynak, mint Denise kisasszony. Ó, nem volt vele semmi baj. Csak hat kétségbeesett gondolatlanúságot követett el, de nem lehet érte hibáztatni, mert ki vigyázhatna rá? Ki mondta volna, ezt ne tedd, azt ne tedd? Ugy-e senki? Így hát azután eljegyezte magát egy ügyvéddel. Erről se tudott, Christian urfi? Igaz, hogy biztosan elfelejtették megmondani, mert az eljegyzés felbomlott. Miért? — senki se tudta meg. Magában bízom, Christian ur, majd tud vigyázni a lányra és a nő ügyis mind dig azt lesz, amivé a férfi teszi...

Christian nem felelt. Elszorult a torka. Most már úgy is hiába állította volna meg Berthe kisasszonyt, most már mindent elmondott.

Berthe kisasszony gyorsan varrogatott csak egyetlen pillantást vetett Christian dult arcára. A látvánnyal meg volt elégedve. Eszébe vetten mosoly játszott száraz ajka körül. És má dolgozni is kezdett az agya, hogy egy másik történetet eszeljen ki, jó, kis valószínű történetet amelyben a valóság és hazugság a felismerhető lényegig vegyül. Egy jó, kis valószínű, rejtett történetet, amelyet majd szerdán Deshurmeauxék-nál fog elmondani, mikor Denise ráfüggeszti kétségét és úgy könyörög neki: „Beszéljen nekem Christianról!”

Néhány napon belül megkötik a moszkvai egyezményt

Megkezdődnek a vezérkari tárgyalások. Doumens tábornok képviseli Franciaországot a moszkvai megbeszéléseken

Anglia keleti partjain rajvonalba vonultak el a német repülőgépek

Valamennyi reggeli lap jelenti, hogy sikerül elhárítani az angol-francia-szovjet tárgyalások utolsó leglényegesebb akadályait is. A legutóbbi angol utasítások helyreállították az egyetértést a közvetett támadás meghatározására örüli vita tekintetében is. A lapok szerint minden már ma, vagy holnap várható a hivatalos bejelentés, úgy a politikai, mint a katonai egyezmény létrejöttéről. Mindkét egyezményt Moszkvában fogják aláírni.

A Daily Express szerint a háromhatalmi egyezmény leglényegesebb pontjai a következők:

1. Haladéktalan kölcsönös segély, ha a szerzők bármelyikét közvetlen támadás éri.
2. Haladéktalan kölcsönös segély, ha a szerzők felek bármelyike más államoknak nyújtott segélyesség következtében háborúba keveredik.
3. Kezesség közvetlen, vagy közvetett támadás ellen a következő államoknak: Észtország, Lettország, Finnország, Lengyelország, Litvánia, Törökország, Görögország, Egyiptom, Portugália.

MEGINDULNAK A VEZÉRKARI TÁRGYALÁSOK

Páris és London nyomban felvették egyetértéssel az összeköttetést, mielőtt a moszkvai francia és angol nagykövetelek jelentették a Mowval folytatott legutóbbi tárgyalások eredményét. Jólértesült helyen tudni vélik, hogy a legtöbb megbeszélés az újabb francia-angol szemponttal voltak kapcsolatban, különös tekintettel a közeljövőben megindítandó vezérkari tárgyalásokra.

Az angol sajtó jelentése szerint a francia-angol-orosz szövetség megkötése most már csak a közelebbi kérdése. A lapok jelentései szerint az erre vonatkozó ismertetések még e het végén ehang-

zanak az angol alsóházban. A „Times” többek között a következőket írja: a jelen időkig az angol-orosz tárgyalások csak politikai jellegűek voltak. Most már az összes vitás kérdésekben meggyeztek. A katonai tárgyalások — az orosz kívánság értelmében —, azonnal megkezdődnek a nagyhatalmak között.

A Daily Express jelentése szerint is két-ségeken az egyezmény létrejötte és erőre legközelebb beszámolnak a parlamentben.

FRANCIAORSZÁG KIJELÖLTE A MOSZKVAI BAKÜLDENDŐ TABORNOKOT

A Petit Parisien a moszkvai tárgyalásokkal foglalkozva, a francia, angol és szovjet vezérkarok közötti tanácskozásairól ezeket írja: Miután London és Moszkva között a politikai meggyezés befejezett ténynek tekinthető, előreláthatóan

legkésőbb 10 napon belül megkezdik Moszkvában a tárgyalásokat az érdekelte hatalmak vezérkarai. Franciaországot Doumens tábornok, a liliei katonai parancsnok fogja képviselni, aki helyet kap a francia haditanácsban, azt azonban még nem tudjuk, hogy Anglia melyik tábornokát küldi el Moszkvába. Az angol, francia és szovjet vezérkarok megbeszélése előreláthatóan hosszabb időt vesz igénybe, háborús konfliktus esetén azonban az együttműködés könnyűszerrel valószínűsíthető meg.

AZ ANGOL MINISZTERTANÁCS FOGLALKOZOTT A MOSZKVAI TÁRGYALÁSOKKAL

Az angol kormány tagjai ma szokásos heti minisztertanácsot tartottak. A kiszivárgott hírek szerint a moszkvai tárgyalásokról és az angol katonai vezetők Moszkvába való kiküldéséről tárgyaltak. A belpolitikai kérdések közül letárgyalták a hetvenéves, jövedelmet nem élvező agok segítésére szánt összegek felemelését.

Kedden tartotta megnyitó ülését a szovjet nagytanács a diplomáciai kar és a hírlapírók jelenlétében.

Chamberlain csak a jövő héten tehet jelentést a háromhatalmi szövetségről

Londonból jelentik: Chamberlain miniszternek az alsóház szerdai ülésén kijelentette, hogy a jövő hét elején valószínűleg abban a helyzetben lesz, miszerint nyilatkozhatik az angol-szovjet tárgyalások eddigi eredményéről. Deiton a kárpárti képviselő azt kérdezte a miniszterektől, határozott-e már arról, hogy kik lesznek azok a tisztek, akik angol részről részt vesznek a francia-angol-orosz vezérkari tárgyalásokon? A kormányelnök a következőket válaszolta:

— Utasításokat küldtünk Seeds nagykövetnek, azonban nem tudjuk, mi az eddigi eredmény.

Mander szabadelvű képviselő kérdésére Chamberlain kijelentette, nem állíthatja biztosan, hogy a francia kormány is küld katonai biztosságot Moszkvába, arról azonban biztosította képviselőt, hogy Páris és London a legteljesebben együttműködnek.

ÖSSZESÉG PÁRISBAN A HUDSON-AKCIÓ MIATT

A félhivatalos Temps tegnap esti vezércikkében nyíltan kifejezést ad a Hudson Wohlthat

Huszonhárom utas halála egy dortmundi vasúti összeütközésnél

Dortmundból jelentik: Az itteni pályaudvaron szerdára virradó éjszaka egy gyorsvonat összeütközött egy tolató mozdonyal. Az összeütközés következtében 21 utas, valamint a gyorsvonat mozdonyvezetője és fűtője súlyosan megsebesültek.

felvilágosítást kért tőle a Hudson—Wohlthat-féle megbeszélések anyagáról. Az angol-német gazdasági megbeszélések is meglehetősen izgalmas keltettek a francia közvéleményben.

A PÁRISI OROSZ ÉS TÖRÖK NAGYKÖVETEK BONNETNÁL

Párisból jelentik: Bonnet francia külügyminiszter szerdán reggel kihallgatáson fogadta Surici szovjet és Szud Davaz török nagykövetet.

BERLINBEN NEM ISMERIK MARTENST, AKI LODONBAN TÁRGYAL

Berlini politikai körökben áhíreknek minősítik egyes angol és francia lapok híreit, amelyek szerint egy bizonyos Martens nevű személyiség és titkára állítólagos hivatalos megbízatással Londonba utazott. Berlinben semmit sem tudnak ilyen nevű emberről és annak megbízatásáról. Nyilvánvaló, hogy az újságok új szenzációt akartak csinálni a háborús uszítók kedvéért.

HITLER NEM LESZ DANZIG ELNÖKE

Illetékes helyen erősen megcáfolják azokat a külföldi sajtóközleményeket, amelyek szerint Hitler állítólag államfővé akarja választani magát Danzigban, hogy a szabadállamot personalunió alapján egyesítse a birodalommal. Német illetékes helyen ezt a hírt agyromnak minősítik és hangsúlyozzák, hogy Németország semmiféle meggyezéses megoldást nem fogad el a danzigi kérdésben.

AKADÁLYAI VANNAK A LENGYEL KÖLCSÖN FOLYOSÍTÁSÁNAK

A francia lapok az angol-lengyel hiteinyújtási tárgyalások akadályairól írják. A Figaro szerint politikai körökben úgy tudják, hogy a pénzügyi egyezmény megkötését bizonytalan időre el kellett halasztani. A lengyelek, mint ismeretes, a kölcsön egy részének aranyban való kifizetését kérték, míg az angolok és franciák a kölcsönt fontban és frankban akarják fizetni.

NÉMETORSZÁGBAN UDVARIASAN BÁNKANAK A LENGYELEKKEL

A Czas című lengyel lap a németországi helyzettel foglalkozva tárgyilagosan megállapítja, hogy bárki kereszttülatzik Németországon, nem tapasztal semmiféle rendellenes hangulatot. Mindenkor a legkifogástalanabb udvariassággal fogadják és kezelik a Németországba utazó lengyeleket.

TÁVOZIK HELYÉRŐL HUDSON BERLINI ANGOL NAGYKÖVET

Politikai körökben úgy tudják, hogy Henderson berlini angol nagykövet rövidesen távozik állomáshelyéről, miután egészségi állapotára való hivatkozással, visszahívását kérte. Állítólag a legutóbbi fáradság és diplomáciai csaldások rendítették meg a nagykövetet.

NÉMET REPÜLŐK AZ ANGOL PARTOK KÖZELÉBEN

A Daily Mail többek között a következőket is írja: Az angol királyi légihaderő örökdiók a keleti angol partok felett, ahol több német repülőgép jelent meg az elmúlt hetekben. A német repülőgépek rajvonalba fejlődve, három angol mértföld távolságra közelítették meg az angol partokat. A német repülőgépek főképpen Tami-se és a Humber öböl felett repültek át.

megbeszélés felett érzett bosszankodásának. Bárhogyan is hangsúlyozta Hudson — írja a lap —, hogy csak a saját nézeteit tárta fel, mégis tagadhatatlan, hogy az ilyen megbeszélések és az ilyen tervek egyáltalában nem alkalmasak a közvélemény megnyugtására. Bonnet külügyminiszter egyébként tegnap este magához kérte az angol ügyvivőt és hír szerint

A mandzsu kormány a háboru bejelentését jelentő intézkedéseket tett

Tokióból jelentik: A Külső-Mongolia és Mandzsukuo határán beállott komoly helyzetre való tekintettel a mandzsu kormány életbeléptette a honvédelmi törvényt, amely egyértelmű a háborús állapot beálltának prekiamálásával. A

mandzsu kormány erős légvédelmi intézkedéseket tett és katonai kezekbe adta át a rendfenntartást. A sajtó ellenőrzését, a gyűlések és az egyesületek megrendszabályozását és korlátozta a posta-távíró forgalmat.

Az Egyesült Államok Japán jogait nem ismerik el és kitarthatnak a kilenchatalmi egyezmény mellett

Washingtonból jelentik: Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere, egy nyilatkozatában kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya Japánnak semmiféle különleges jogát, mint a folyók lezárását, nem ismeri el és hogy Amerika Kelet-Ázsiában ugyanolyan politikát követ, mint eddig. A japánokat terhel a felelősség, ha a Kanton-folyó lezárása folytán amerikai állampolgárt megsebesítenek, vagy amerikaiakat kár éri. Az Egyesült Államok kormánya ragaszkodik jogaihoz, amelyeket a kilenchatalmi egyezmény és más szerződések biztosítanak számára.

„Banater Agraria“

szövetkezeti központ

V A J G Y Á R A

TEMESVÁR, IV., Vespasian-uca 5-7. szám

Telefon: 36-41.

Vaj pasztórizált tejfölből

Tejföl

Tejszín

Író, innivaló

Író, hizlalási célra

NAGYBANI VEVŐKNEK KÜLÖN AJÁNLAT

Kémiknik a gleccserek tövében

Kémhadseregek és propaganda-brigádok harca semleges svájci földön — Virázkodik a spicli-ipar — Ujra feltámadt a háborús évek politikai alvilága

Bécsből jelentik: A túrista számára, aki a világtörténelem izzásában megsérült idegeit akarja egy kis pihenővel megajándékozni. Svájc természetesen ma is az édes béke és zsongó nyugalom paradicsoma. De aki a gleccserek helyett inkább a politikai táj szemléletébe óhajt elmerülni és a nappal ölelkező csúcsok helyett a diplomáciai szakadékok titokzatos, mélységeit keresi fel, elképedve állapítja meg, hogy a derűs és nyugodt felszín alatt egy valószínűtlenül fantasztikus alvilág boszorkánykonyhájára rotyog. Mintha szellemek keltek volna életre: egyszerre feltámadt a világháború éveinek egész földalatti diplomáciája, amelynek mozszerű ponyvaromantikájában ott libeg a kémtörténetek lélekzetállító izgalma. Kémek, ellenkémek, politikai propagandisták, titkos megfigyelők, hírközvetítők, világnézet-ügynökök, sajtó-informátorok, agent provocateurok, titkos agitátorok légiója nyúlszög az előkelő hotelekben és a csendes uccák kis penzióban és ebben a valószínűtlen, de mégis valóságos alvilágban sereg az intrikák, cselszövények, titkos sakkhúzások és ravasz ármányok katlanja. Semmi sem bizonyos ebben a furcsa világban, egyet kivéve: hogy a kép, amely a szemlélő elé tárul, félelmetesen hasonlít a világháború éveinek svájci politikai képéhez.

Svájc semleges földjén kémhadseregek ütköznek meg és propagandabrigádok vívnak élet-halálharcot.

KÉMEK ARANYKORA

Ezt a szinte állandósított kémikniket fizetett propagandistáknak ezt a fantasztikus rajzát Svájc földrajzi fekvésének köszönheti. Három nagyhatalom közé beékelve mindegyikhez egyformán közel és mégis lőtávolon kívül Svájc az ideális megfigyelő-állomás nemcsak a komoly diplomata, hanem a diplomáciai komitációs számára is. Talán még méltóztatnak emlékezni a nagy háborúból Haparandára, Raja-

jokira, vagy Luganóra? Haparandában svéd területen volt a hírhözó biztonságban, de csak pár-méteres fahíd választotta el Torneótól, ahonnan naponként pontos információkat kaphatott a folyón túl kezdődő titokzatos Oroszországból. Az egész svájci határ ma csupa ilyen Haparanda. A városokban ott ülnek a megfigyelők és várják a jelentéseket. Ferneyből valaki átsétál Genfbe és a Rue du Mont Blanc-on két mondatot súg egy úriember fülébe: a hír egy óra múlva már rendeltetési helyén van.

Minden svájci határváros ma tranzit-állomás hírek és hírhözók részére.

Az ipar pontosan úgy virázkodik, mint a nagy háború alatt. Nem: jobban. A harmincas évek termelték ki a valuta-kémkedést, a hivatalos politikai és gazdasági besugókat. Nincs az a formája a kémkedésnek, amely ne élne egy páratlan konjunktúra aranykorát s ennek a ropant kémhadseregnek elítéscsapatai itt adtak találgatót egymásnak.

A nagyvárosokban a nagy politika méregkeverői: a propagandisták nyitottak boltokat. Nincs a világnak az a valamennyire is exponált nációja, amelynek Svájcban ne lenne valamir előkelően semleges cégér alatt dolgozó propaganda-sajtóirodája. A macedón forradalmároknak nehéz dolog hírhözókat lövöldözni a juhoszláv kormány ellen a Balkánról: a világlapokhoz vezető út sokkal járhatóbb Genfben, vagy Zürichben keresztül. A világsajtó tucatszámra tart riportereket Svájcban, amely ma a világ egyik legnagyobb külpolitikai hírbörzéje — a jó társaságban könnyen elcsúszik a maga jócímű könyvomaszával a fizetett propagandista. Így folyik a hírhözó minden oldalról. Angolbarát és nacionalista egyiptomiak, horvátok és szerbek, lengyelek és oroszok, tótok és csehek, mindenféle árnyalatú emigráns, minden politikai szekta és világnézeti alosztály épügy képviselve van itt, mint a vezető nagyhatalmak.

Dolgozik az idegenellenőrzés

Svájc idegesen nézi a diplomáciai alvilágnak ezt a boszorkánytáncát, amelytől belső nyugalomát és külső semlegességét félti. A törvény nemcsak a Svájc ellen irányuló kémkedést bünteti, hanem a más hatalmak ellen irányulót is és a sajtópropagandista fölött éppúgy ott lóg a gyors kiutasítás veszedelme, mint a külföldi ügynök fölött, aki idegen kormány pénzen világnézeti eszméket akar itt eladni. Az idegeneket ellenőrző rendőrség személyzetét meg kellett kétszerezni és a rendőri előírások az idegekkel szemben ma éppoly drákóiak, mint a világháború éveiben voltak. Ebben a túristaországban, amelynek egyik legvirágzóbb ipara az idegenforgalom, mindent akar tudni rólad a rendőrség, mielőtt három hónapnál tovább tartózkodol egy nagyvárosban. Miért vagy itt, miből élsz, kikkel vagy együtt, mivel foglalkozol, meddig maradsz? Jaj neked, ha minden kérdésre nem tudsz pontos és kielégítő választ adni! Aki csak kicsit gyanús, annak minden lépését figyelik, telefonbeszélgetéseit kihallgatják, postáját ellenőrzik, városról-városra utána mennek és pár hét múlva egész jelenéről és múltjáról pontos dossziéja van a Fremdenpolizeinek. Az angol Secret Service tapintatosságával és makacsságával dolgo-

zik az idegenrendőrség, amelynek munkájából a nagyközönség mitsem lát. A Fremdenpolizei diszkret: kerülni kell a külpolitikai bonyodalmat: a rajtavesztett kém pedig boldog, ha fel-tűnés nélkül odébb állhat. A kémvásár megmarad alvilági üzletnek: a föld alatt folyik a harc a kémek és a rendőrség között.

KÉMDRÁMAK SEMLEGES FÖLDÖN

Mégis: néha átszüremlik egy és más a diszkreció vastag függönyén és más ilyenkor egy-egy kémtörténet giccsesen fantasztikus

Francia lap nagy elismerése Calinescu miniszterelnökről

Párisból jelentik: „Az erőszak és a határozottság nemcsak a harcosok sajátossága” — írja a L'Ére Nouvelle keddi száma Calinescu Armand miniszterelnök június 28-iki beszédével kapcsolatban, amely most jelent meg nyomtatásban francia nyelven és így most került el az érdekelt francia körökhöz, valamint azokba

részleteit mégis ki kell vinni a tárgyalóter- jőzán világosságába. Egy komplett kipa- idő előtt és az elfogott futárnál megtalálták hírszerző szervezet szervezési tervét. K- t- a biztonságos svájci földről N 8 átsalta a- táron túl jóval kevésbé biztonságos terü- és a kirándulásról előre értesítette az ot- rendőrséget.

A kulisszák mögött naponként kém- mák tucatja játszódik le, de mert csak rit- dörrön egy revolver, a csend illúziója meg- rad. A ritka villanások fényénél mégis

elképesztő kémfilmek tragikus fináléját látja meg az ember. A határon rajtavesztett egy hírhözó, mielőtt svájci földre lépett vo- és a hullát, amelynél írást nem találtak, a s- ci őrzőjét találta meg másnap reggel. Egy parti randevű, egy éjszakai csónakkirándú „tévedésből” a rossz oldalra ért véget és a- bitó tündér egyedül tért vissza Svájcba, ah- nan aztán a rendőrség utasította ki. Egy po- kai banda, amely a német-svájci viszonyt ak- ta megmérgezni, nemrég egy svájci katonai lyóiratóból hamisított számat állított elő, a- dányokat becsémpészte Svájcba és innen küll- szét az ál-lapokat a tendenciózus cikkekkkel. J- hány héttel ezelőtt tartóztattak le egy szen- délyes tájképfestőt, aki sajtóságos módon landón hegyvidakokat festett: megtalálták la hátyavékonypapírokra lerajzolva azok- a hegyi arzenáloknak a pontos rajzát, amely- ben a svájci hadsereg műniciót halmozott el tartalékol arra az esetre, ha idegen támad- elől a hegyek közé kellene visszavonulnia, egyik svájci ágyúgyárból, amely történetesen világ legtekélyesebb tankelhárító ágyúút áll- ja elő, hirtelen elbocsátottak egy magasabb- lású tisztviselőt, akit az éjjeli őr éjszaka- ptt el, amikor rajzokat akart a gyár irodá- ból kicsempészni. A példákat oldalakon át- letne folytatni.

VALUTASPICLIK ROHAMA A BANKLETÉTERT

Zemelt a derékhad mellett dolgozik az a valutaspiclik könnyű lovassága. Nagyot mérsztesen minden svájci bank

felteve őrzött titokként kezeli a gondjair- bizott külföldi letéteket,

különösen ma, amikor az ilyen letétek ir- nem egy állam pénzügyi kormányzata külön- sen érdekeltők. Svájci banktól se kormány, magánember harmadik személyek letéte- vagy folyószámláiról felvilágosítást nem k- hat. A valutaspiclinek a feladata, hogy kere- tülverje magát a bankdiszkreció vonalán és pontos információit nem is tud szállítani az- deklódó megbízónak, annyit esetleg mégis nyomoz, hogy X-nek, vagy Y-nak letéte- ennél, vagy annál a banknál. A megbízó dol- aztán, hogy megfelelő vallatási eszközökkel magától a gyanúsítottól tudja meg a részle- teket.

Kegyetlen büntetés vár az ilyen spiclire, ha- fogják: volt már rá eset, hogy ötvenztendei feg- házat mért a svájci bíróság az elfogott k- földi valutakémre. Ennek dacára alig múlik- hét, hogy a különböző kantonális bíróságok- lennének kénytelenek foglalkozni valam- újabb esettel a „Spitzelgesetz” alapján. Pon- varegények elképesztő fejezetei tárulnak a té- gyalásokon a közönség elé. A spicli, aki ese- ről-esetre százalékos jutalomban részesül, h- napokon át meg az áldozata után; árnyé- ként követi svájci kirándulásain és mert po- tosan tudja, hogy egy feljelentés elég ahho- hogy az áldozat börtönbe kerüljön, a zsarolá- nak százféle elhetősége nyílik meg előtte.

Emberfeletti erővel igyekeznek kisöpörni e- az egész politikai alvilágot a svájci Fremde- polizei, ez a szellemi vámorrség, amelynek ar- kell vigyáznia, hogy be ne csempészkék ide, á- áldott békebe, a háborút. Hiába! Ez a föld ú- vonzza a titkos ügynököket, mint valami ro- pant mágnes. A svájci semlegességet védi- külpolitikai bonyodalomnak szennyvizétől a kő- társaság teljes rendőri felkészültsége: moder- svájci testőrsége a békének és nyugalomnak.

az államokba, amelyek a békefrontozhoz tarto- nak. A francia lap megállapítja, hogy Románi- eltökélt szándékkal és erejének utolsó megfesz- tésével is védekezni fogja függetlenségét, te- rületi integritását és mindazokat az ideálokat, ame- lyek a joggal és békevel kapcsolatosak.

Francia és angol aviatika együttesen ünnepli meg a La Manche csatorna harminc évvel ezelőtti átrepülését

Botcsucsteljesítménye, amelyben kevesen hittek. Érdekes visszaemlékezések a repülés hőskorából

Minden ember maga kell, hogy megépítse magát, minden ember maga kell, hogy méltó legyen életének. Nem az eszköz és nem mindegyik eredmény a fontos, — nem az, hogy hová jussunk, vagy ércvesszővel márványtábláknak, az alkotó buzgalom a lényeg, a mindennél mélyebbről jön... Ezeket a gondolatokat Louis Bleriot francia mérnök írta le, a repülő, aki pontosan

harminc esztendővel ezelőtt repülte át a La Manche-csatornát,

forradalmi, bátor tetteivel új korszakot adt az aviatikának. Csak harminc esztendővel ezelőtt repült Bleriot saját szerkezetű, mindössze egy monoplánjával megteremtette a ma már nem rövid utat. Ez a cselekedet azonban ahhoz, hogy a fanatikus francia mérnök tetteit a világ ismerné, nem elegendő volt. A repülés történetében a harminc évvel ezelőtti átrepülést a harminc évvel ezelőtti átrepülésnek tekintik, mint a repülés

Louis Bleriot az uttörő pilóta

új nemzedék már csak leírásokból és képekből tudja, hogy a La Manche-csatorna átrepülése mennyire lázba hozta a világot. A világ lelkesen ünnepezte Louis Bleriot mérnököt, a nagy uttörőt, aki aranyvést és nevével az aviatika történetébe a harminc évvel ezelőtti átrepülést a harminc évvel ezelőtti átrepülésnek tekintik, mint a repülés

tevékenységének lebecsült minden repülőtevékenységét,

keves ember volt, aki bizott a repülésben. Amikor Bleriot átrepülte a csatornát, a közvéleménye felhagyott a kételkedéssel, mert a repülés lendületet vett a fejlődésébe, az eredménye az a sok tízezer, már tökéletesen mondható gépmadár, amely nem annyira a repülés tudomány és kultúra, mint a hadi repülés fejlesztését hirdeti.

Bleriot fanatikusa volt a repülésnek. Fiatal korában kísérletezett a repülőgépek tökéletesítésével, aminek érdekében tíz évig a francia kormánytól támogatást kért. A harminc évvel ezelőtti átrepülést a harminc évvel ezelőtti átrepülésnek tekintik, mint a repülés

tizenötödik ször zuhant le, a repülésére sértetlenül, vagy jelentéktelen sértéssel. Munkáját lelkisimulással kísérte és mindenki mániákusnak tartotta.

Amikor akkor érte el, amikor 1909. július 8-án megnyerte a francia kormánytól támogatást a monoplánjával Etampesből Chevilly-ig

az volt az első pilóta, aki utast vitt magával

Amikor érte el a legnagyobb elismerést; a francia kormány neki ítélte az Osiris-féle 100.000 frankos díjat, amely három évenként annak jár, aki a repülés területén a legnagyobb mértékben járul hozzá a repülés fejlődéséhez. A díj elnyerése hatalmas elégtételt jelentett Bleriot számára, aki most már nyugodtan folytathatta kísérleteit, nem kellett attól tartania, hogy pénzügyi gondok akadhatnak. És 1909. július 8-án a La Manche-csatorna fölött, a francia partok között, a tengeren átkelt az első gépmadár... A legelterjedtebb angol napilap, a Daily

Mail, nagy akciót indított a repülés föllendítése érdekében. A világlapnál tekintélyes összegű pályadíj gyűlt egybe. Majdnem valamennyi jelentős repülőversenyezett érte. A föltétel az volt, hogy valaki tegye meg az utat Franciaország és Anglia között a levegőben, közbeeső leszállás és baleset nélkül. A merész vállalkozás egyedül Bleriotnak sikerült és teljesítményével lázba hozta a világot. A világ összes lapjai napokon keresztül oldalakat írtak a csatorna átrepüléséről és Bleriotról, az eseményt azonban talán legérdekesebben maga Louis Bleriot írta le egy barátjához intézett levelében, amely nemrégiben került napvilágra.

„Hogyan repültem át a csatornát? — írja Bleriot. — Olyan egyszerű a dolog, hogy nem is mernék vállalkozni a leírására, ha ifjú koromban nem töltöttem volna néhány hónapot egy szerkesztőségben... Azon a bizonyos vasárnapi hajnalon bizony elég rossz hangulatban ébredtem. Megvallom, semmi kedvem sem volt a starthoz. Odakint fekete volt az éjszaka, én is fekete színben láttam mindent és most már elmondhatom: csak örültem volna, ha azt mondják, erős a szél, el kell halasztani a felszállást. A friss levegő aztán felvidámított, röstelltem gyöngésségemet és a bátorságom egészen helyreállt. Talán ezren gyűltek össze, sűrű csoportokban és egyik autó a másik után érkezett, éktelen túlközléssel. Ez kicsit zavart, jobban szerettem volna, ha magunkban vagyunk. Leblanc barátommal elhatároztuk, hogy próbarepülést fogok végezni. Először hátraszoritani, majd amikor nem ment, kordont formáltattunk a csendőrökkel, hogy fel tudjunk szállani. A gép tökéletesen működött. Talán tíz percig tartott a próba. A pályázat szabályainak megfelelően, megvártam a napfelkeltét. Leblanc figyelmeztetett, hogy a parton zászlót lengetnek. Ez volt a jeladás. Amikor beleülök a gépbe, kis, könnyed izgalom fog el. Vajjon mi lesz? Eljutok Doverbe? Pillanat alatt a magasba emelkedem. Egyenesre állítom a kormányt, az emelkedés még mindig tart. Már

a tenger felett lebegek, jobbkézre hagyom a torpedózúzókat, amelynek irányát követem. A Napot sűrű köd rejti. Nyugodtan repülök tovább, minden izgalom nélkül. A gép kitűnő. Az egyensúly kifogástalan, a motor pompás. Hogy valamivel foglalkozzam, az első tizenöt percben megemtem egy magammal hozott kis cipőt. Vagy tíz percig maradok egyedül a tenger színe felett, a nélkül, hogy a horizonton hajót látnék. Ez a tíz perc talán tízszer olyan hosszúnak tűnt fel előttem. Végre a láthatáron szürke vonalat vettem észre, mindjárt tudtam, hogy ez az angol part. Arra tartottam, de most szél és a köd megakasztott. Dolgoznom kellett, de hála Istennek, a készülék pontosan engedelmeskedett akaratomnak. Istenem, hol vagyok? Három hajót is láttam. Legénységük lelkesen kiáltozik felém. Ez már Dover lenne? Odalent valaki francia lobogót lenget. Most már leszállásra gondolok és amint lejjebb ereszkedem, megpillantom Fontaine-et, a Matin munkatársát, aki itt várt rám és aki tele torokkal üjjong. Ki akarok kötni, de a szél erős és a leszállás kissé hosszadalmas. A repülés 37 percig tartott“.

AZ ÜNNEPELT BLERIOT

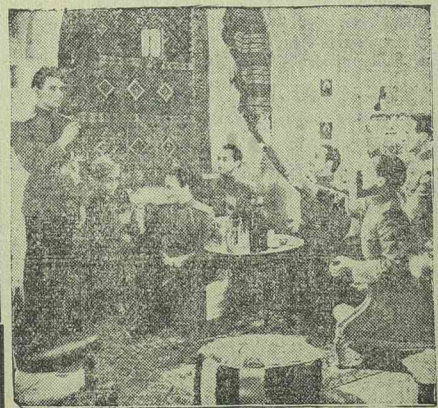
Bleriot repülése olyan ünneplés-áradatot zúdított a szerény feltalálóra, amely akárki másnak elcsavarhatta volna a fejét. De Bleriot a világ ünneplése közepette is szerény ember maradt és továbbra is fáradhatatlanul dolgozott, kísérletezett az aviatika fejlesztésén. Hogy a repülést propagálja, sorra járta Európa városait és mindenütt példátlanul rajongó, ámuló kiáltásokkal köszöntötték az első gépmadár megteremtőjét.

Múltak az évek, az idő és az események elmosták az esemény fényét. Evről-évre bukkantak fel az aviatikai szennzációk és Bleriot a történelem ködébe borult. Maga a nagy repülő csendes visszavonultságban élte le életét, minden idejét a munkának szentelte. A csatorna átrepülése után repülőgépgyárat alapított, amely még ma is fennáll és amelyből egész sereg nagyszerű géptípus került ki. Habár mindig jelentős találmányai dúsgazdaggá tették, mindig együtt dolgozott munkásaival. Amikor a háború szele söpört végig Európán, Bleriot arra gondolt, hogy becsukja gyárat, mert nem akarta energiáját, tudását és találmányait az emberpusztító vérvizatar szolgálatába állítani. De ezt az óhaját nem teljesíthette, mert Clemenceau befolyásának engednie kellett. A háború alatt ebből a gyárból kerültek ki a francia harci repülőgépek túlnyomó része és valószínűleg ebből a gyárból került ki nem egy gép, amely a harmincéves forduló demonstratív felvonulásán vesz részt az angol partoktól Franciaországon keresztül a Földközi-tengerig.

Pintér Lajos.

Ultimátum

Az 1914. év véres epizódja
A főszerepekben:
DITA PARLO,
ERICH V. STROHEIM

A Vidovdan szerb nemzeti ünnepet ülik. Magyarok és szerbek együtt táncolnak, amikor megérkezik Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolásának híre. A táncolók két csoportra oszlanak és előreveti árnyékát a sötét jövőndő...

CORSO
(volt RIVOLI moziban)

nagyszerű programja

Temesvárott elfogták egy gyilkost, aki megszökött a nagyenyedi fegyházból

Az elmúlt éjszaka Temesvárott tartott razziával a rendőrszolgálat figyelmesek lettek egy gyanús viselkedő férfire, aki az állomás mellett a mellékútcába osonva akart eltűnni. A rendőrök szeme elől. A férfit igazoltatták, a rendőrségre kísérték, ahol kiderült, hogy az a nagyenyedi Andrással azonos, akit Frank Andrást is ismernek az igazságügyi hatóságok. A nagyenyedi Andrást a nagyenyedi hatóságok ugyanígy társa segítségével meggyilkolták. A nagyenyedi Nemetszentpéter község határában a nagyenyedi Andrást és feleségét, míg ezek nagyenyedi Andrást súlyosan megsebesítették. A rab-

lógyilkosokat néhány hét után elfogták és a bíróságok Gruber Andrást tizenöt évi fegyházzal ítélték. Gruber a nagyenyedi fegyházból megszökött és büntetése egy részét már kitöltötte, amikor 1937-ben sikerült megszöknie. Sokáig Nagyszebenben bujkált, ahol később gyári munkás is volt. Azután Nagyszeben környékén az egyik községben élt, hat hét előtt pedig Temesvárra jött és munkát keresett. A szökött fegyencet visszazsárolták a nagyenyedi fegyházból.

= HIREK =

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A csillagászat elköltözik Greenwichből

Greenwich neve csillagvizsgálójáról híres. Greenwichnek és a csillagászatnak a neve összeforrott a művelt emberek gondolkodásában; de a közeljövőben a csillagászat minden valóságoság szerint ott hagyja Greenwichet s a csillagászok városa ismét közönséges londonkörnyéki kisvárossá válik.

Dr. H. Spencer Jones királyi csillagász az Admirálishoz intézett jelentésében — a csillagvizsgáló az Admirális felügyelete alatt áll — azt írja, hogy Greenwich már nem megfelelő hely a csillagvizsgáló számára. London közelsége egyre jobban akadályozza a tudományos munkát. A város fényei, a gyárkérmények, melyeknek füstje ködszerűen vonja be az eget, a vonatok és a villamosok akadályozzák a megfigyelést, károsan befolyásolják a kélyes műszereket. A királyi csillagász olyan helyre akarja átszállítani a csillagvizsgálót, ahol éjszaka valóban sötét van, ahol nincs kőd, vonat és villamos.

A greenwichi csillagvizsgáló elköltöztetésének problémája nem új keletű. Már 1906-ban felmerült, amikor egy közeli gyár elektromos gépei zavarták a csillagvizsgáló működését. Akkor közbelepett a londoni megyei tanács és a gyárat rendezték át, hogy a csillagvizsgálót ne zavarja többé. Greenwich utcáit tómpított fényű lámpákkal világítják éjszaka a csillagvizsgáló közvetlen közelében villamos sem járhat; a környék egyre fokozódó iparosodása és elektrifikálása azonban mégis alkalmatlanná teszi má Greenwichet a csillagvizsgálóra. Greenwich levegőjét megfertőzték az ipari üzemek s a füst és kórom elhomályosítja a csillagvizsgáló végtelenül finom és kényes ezüst tükréit.

Valószínű, hogy a királyi csillagász kívánságát teljesíteni fogják és az Admirális elrendeli hogy máshová vigyék a csillagvizsgálót. Tudvalevőleg Greenwich határozza meg a pontos európai időt és Greenwichen fut keresztül az első délkör. Szakörökben úgy tudják, hogy a délkör nem fog „elköltözni” Greenwichből a csillagvizsgálóval.

— **Új francia tengeraltjáró.** Toulouseból jelentik: A francia haditengerészet most vette át az új tengeraltjárót, az „Aurore”-t.

— **SZEPTEMBER MASODIK FELÉBEN LESZNEK A KÖZSEGI VÁLASZTÁSOK.** Bucurestiből jelentik: A közigazgatási választások szeptember hónap második felében fognak lefolyni. A városi és községi képviselőtestületeket a prefektusok hívják össze.

— **Strájerek Párisban.** Párisból jelentik: A francia lapok beszámolnak a strájerek megérkezéséről. Az Excelsior ezeket írja: A francia-román barátság élő szimbólumaként 40 strájer érkezik Párisba, ugyanekkor 100 francia cserkész tartózkodik Romániában. A lap fényképet közöl a strájer csapat megérkezéséről.

— **A MUNKAÜGYI VEZÉRFELÜGYELŐ SZABADSÁGON.** Bottez Gheorghe munkaügyi vezérfelügyelő szerdán megkezdte nyári szabadságát. Távollétében Hanes Traian munkaügyi felügyelő vezeti a temesvári munkaügyi felügyelőséget.

— **Tűz az amerikai szenátusban.** Washingtonból jelentik: A Capitoliumban levő szenátus éttermének konyhájában tűz keletkezett. A kivonult tűzoltóságnak több órás küzdelmére került, amíg sikerült a veszedelem terjedését lokalizálni.

JULIUS 27

Csütörtök

O. G. Pantelion,

Ruth

1835. július 27-én született Giosuè Carducci olasz költő. Irodalom történeti munkáival korán feltűnt. Hírnevét mint költő 1865-ben megjelent Satana című ódájával alapította meg. Kiváló volt az ódairás terén és ennyire termékei a legkiválóbb olasz ódák közé tartoznak. Több kötet költeménye jelent meg. Számos versét Raó Antal fordította magyarra.

1848. július 27-én született Eötvös Lóránt báró, Eötvös József báró költő fia. Már gyermekkorában nagy hajlandóságot mutatott Eötvös Lóránt a természettudományok iránt és fizikai tanári oklevelet szerzett. Tudományos működése hamarosan feltűnt és meghívták az egyetemre a fizika tanárának. Csakhamar tagja lett a Tudományos Akadémiának és számos szakegyesületnek. Szakkönyvei a világ különböző nyelvein jelentek meg és elismerést szereztek neki. Fizikai téren számos felfedezést is tett.

1877. július 27-én született Dohnányi Ernő zeneszerző. Korán tűnt fel zenei tehetségével és már zenekadémia növendék korában egyszerre két szimfóniájával is díjat nyert. Előbb a berlini, majd a budapesti zeneművészeti főiskolán lett zongoratanár. Számos szerzeménye van. Mint előadó művész is kiváló.

— **DRAGOI SABIN PERE A COLUMBIA LE-MEZGYÁR ELLEN.** Bucurestiből jelentik: Dragoi Sabin az ismert román zeneszerző perit indított az amerikai Columbia gramofonlemezgyár ellen azon a címen, hogy a vállalat minden ellenszolgáltatás nélkül felvételte zeneszárait.

— **Hitler vezér a Wagner ünnepségeken.** Beyreuthból jelentik: A Wagner ünnepségeket tegnap Hitler vezér jelenlétében nyitották meg, amely alkalomból Wagner Richard ismert dalkölteményét a Bolygó hollandit adták elő. Hitler kancellár az Opera bejáratánál Winifred Wagner fogadta, aki a Führer páholya mellett foglalt helyet. Az ünnepélyes megnyitó előadásban résztvett a nemzeti szocialista párt több vezetője is.

— **Viharok országszerte.** Bucurestiből jelentik: Tegnap este az ország több részében, különösen Bucovinában nagyarányú felhőszakadás volt. Cernauti külvárosa víz alá került. A jégverés következtében a gyümölcsfák jelentős kárt szenvedtek. Nagy szélvihar pusztított Targoviste környékén. A szélvihar ereje fákat csavart ki tövéstől és lesodorta a háztetőket.

— **A BALCIBAN ÜDÜLŐ GYERMEKEK JULIUS 30-ÁN ERKEZNEK HAZA.** A város balcici üdülőtelepén nyaraló gyermekek július 30-án reggel 6.50-kor érkeznek meg a gyorsvonattal a jözsefvárosi pályaudvarra. A szülőket kéri, hogy jelenjenek meg az állomáson gyermekeik fogadására. A gyermekek jól vannak és valamennyi egészséges.

DIANA

ledörzsölés munka után

— **Ebben az évben az irek 127 merényletet követtek el.** Londonból jelentik: Az angol belügyminiszter legutóbbi alsóházi beszéde során ismertette az ír terroristák felfedezett merénylet tervét. Fényképmásokkal és egyéb írásos dokumentumokkal bizonyította be a belügyminiszter, hogy az irek az ország különböző helyein levő fontos hadianyaggyárakat és raktárakat akarták felrobbantani, sőt azt is tervezték, hogy a londoni parlamentet légberöptik. Az év eleje óta az irek Anglia területén 127 merényletet követtek el és ebben az évben a veszélyesség-lajstrom egy halott és 54 sebesült. A merényletek miatt eddig 66 írt ítétek el.

— **Eszterházy János gróf felszólalása a szlovák parlamentben.** Pozsonyból jelentik: Eszterházy János gróf a szlovák parlament mai ülésén felszólalt az új szlovák közigazgatási törvény vitájában. Beszédében rámutatott a szlovák közigazgatási törvény hibáira. Az országban élő nemszlovák nemzetiségek szempontjából kifogásolta, hogy nem látja biztosítottak a nemzetiségeket megillető arányt a megyei választmányokban és egyéb intézményekben.

— **Hóhullám Amerikában.** Newyorkból jelentik: Pennsylvania, New Jersey és Newyork államokban a hóhullám szörnyű pusztítást végzett: több mint száz tüzvész tört ki a nagy szárazság következtében. Több ezer ember alszik a környező folyók partján és a házak tetejét is ellepték az emberek, akik éjszaka a szabad ég alatt keresnek enyhülést.

— **A minisztérium bocsátja ki a műveltségügyi miniszter előadás-engedélyét.** A műveltségügyi minisztérium közlője érdeklődő rendelkezett tegnap a város kulturális ügyosztályánál. Mint ismeretes, eddig az volt az eljárás, hogy műkedvelő-előadások rendezése az engedélyezés céljából legalább 15 nappal az előadás megkezdése előtt kérvénnyel fordult az engedély megadásáért, amely döntött a kérvény megadásáról. A most érkezett rendelkezés olyképpen intézkedik, hogy bár az engedély iránti kérvényeket és a szükséges mellékleteket mint szövegvonal, stb. ezentúl is Kolozsvárhoz kell küldeni, az engedélyt azonban nem a műveltségügyi felügyelőség adja meg, hanem az illetékes véleményezése után a kultuszminisztériumban működő színházügyi igazgatóság bocsátja ki. A rendelet kimondja, hogy a műveltségügyi minisztérium azonnal betiltanak műkedvelő színelőadásokat, amelyek engedély nélkül folynak.

— **A MAJ ÉS AZ EPEUTAK MEGBETÉSEINÉL az első feladat rendszerint az, hogy a beteg meggyógyuljon.** „FERENC JÓZSEF” keserűvíz nála által — reggelenként éhgyomorra egy liter, esetleg kevés forró víz hozzáadásával — felelő felküldéséről gondoskodunk. Kérje meg orvosát.

— **ÜZEMEN A CHISINAUI RÁDIÓLEADER.** Bucurestiből jelentik: A chisinaui rádióleadó nappal megkezdte próbaadását.

— **HALÁLOZÁSOK.** A temesvári anyakönyvtárból jelentik: A chisinaui rádióleadó nappal megkezdte próbaadását.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATÁSAI

Csütörtökön, július 27-én a szolgálati beosztásuk szerint a következők:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő K. gyógyszerár

A II. kerületben a Badea Cartan téren Maszalița gyógyszerár és a Stefan cel Mareban levő Zeiner gyógyszerár

A III. kerületben az Axente Sever téren Roxin gyógyszerár

A IV. kerületben a Vacarescu utcában Braun gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerár és éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

Ramocskó, a vétek fia

— A Capitol-mozi bemutatója —

Nagy érdeklődés közepette került betűtóra a Capitol mozgóban Ramocsko, a vétek című francia mesterfilm. A siker teljes volt, élményszerűen maradandó értékű, mert mű minden vonatkozásban a legtökéletesebb gyönyörűséggel szolgált. Pierre Loti ismeretlen élevesedik meg előttni színes, rendezésben. A megható szerelmi történet sokat szenvedett ifjú menyasszony szerepe rendezés tökéletes és Loti regényéhez mélyen tükrözi annak minden finomságát. Nyőrűek a felvételek is, hangulattal tele ódon zárda, s pazar színekben bontakoznak messzi, rejtelmes Saigon, a hátsóindiai gyarmatvilág, idegenszerű szépségei. Aki a filmet látta, az nemigen fogja egyhamar ledni. Mert úgy a színészek játéka, mint a történet egyenesen lenyűgöző. Igen jól választott a Capitol mozgó, amikor megismertette a filmet.

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 27.

APOLLO: Mézesetek (német film)

CAPITOL: Ramocsko, a vétek fia (fr. film)

CORSO: (volt Rivoli) Ultimátum (fr. film)

SCALA: A sztárok parádéja (angol film)

(—) ÚJABB CÉGBEJEGYZÉSI ENGEDÉLYEK. A cégbejegyzési bizottság a következő cégek bejegyzésére adott engedélyt: Székely Teréz, születésű Hunyady Aradon tejkereskedelmet folytathat, Lajos Aradon gabona és lóliszt kereskedéscsapatott engedélyt, özvegy Muscan Sabina Aradon kereskedést és vendéglőt nyithat Berg Rüdó Aradon cukorkanagykereskedésre kapott cégbejegyzési engedélyt, Serb Octavian Aradon vegyeskereskedésre nyert engedélyt, Vojtek Kálmán mérnöki műszaki irodát és üzletet létesíthet Aradon, Olajos Ioan Aradon gombpatentvállalatra kapott engedélyt, Schmidt Vilmos Szabadfalun rövidárú és bafékkéket árusíthat, Schork Róbert Lippán textil és kézműárú üzletre kapott engedélyt, Casap Valer Lovrin közszépen tojás és baromfikereskedelmet folytathat, Szalay Imre Csákván temetkezési vállalatra kapott engedélyt, Walder Imre Temesvárott ruhák és festékügynekésre nyert engedélyt, Petrovici Zorina Temesvárott kötöttárúval folytathat kereskedelmet, míg Crisan Gheorche Variáson vegyeskereskedést nyithat.

— LEHANGOLT, ÉTVÁGYTALAN, ELDÜGLT EMBEREKNEL reggel felkeléskor egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz megadhatja az emésztőcsatornát a felgyülemlett erőtlen és rothadó anyagoktól s az emésztőszervek tevékeny működését előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

(—) A TEMESVÁRI TANONCOTTHON ÚJ IGAZGATÓJA ÁTVETTE HIVATALÁT. Bagiu Nicolae tanító, a Mihai nagyvajdáról elnevezett temesvári tanoncotthon új igazgatója elfoglalta állását és Bottez vezérfelügyelő jelenlétében átvette Miha Traian eddigi helyettes igazgatótól a tanoncotthon ügyeinek intézését.

(—) Nemzeti filmpropaganda a Bánságban. A propagandauji minisztérium által kért filmek nagy hatással mutatták be a bánság számos községében. Hogy milyen bírási ítéletet arattak a filmek, arról a sok távirat tanuskodik, amelyekben az egyes községek lakói köszönetet mondanak Titeanu Eugen propagandauji miniszternek a filmek bemutatásáért. Így táviratot küldtek Stájerlak, Facset, Rozovics, Lapusnicul Mare, Ujmoldova, Lugos, Buziás, Terogova, Belobrasa és Berezská községek lakosai, kik kéri, hogy a jövőben is látnassanak hozzájuk hasonló tanulságos és élvezetes filmeket.

Szombaton, július 29-én
ANNABÁL
BUZIASON
Estélyi ruha kötelező.
Férfiak legalább sötétben

(—) ORSOVAI AUTOBUSZ A DUNÁBA FORDULT. Az egyik orsovai autobus, amelyet Brand János sofőr vezetett, Plavisevita község közelében a Dunába fordult. A sofőr egy cigányasszony akart az úton kikerülni és közben eltört az autobus féke és a gépkocsi a Dunába rohant. Draguta Zaharia levélhordó karját és lábát törte míg a többi utas csak kisebb sérüléseket szenvedett.

(—) FELHÍVÁS HADFELSZERELÉSI ADOMÁNYRA. A temesvári kereskedelmi és iparkamara lelkeshangú felhívással fordult tagjaihoz, hogy adományokkal járuljanak hozzá a hadfelszerelési alap növeléséhez. Temesváriak közvetlenül a pénztárnál fizethetik be a jegyzett összeget, vidékiek pedig posta úttal utalvánnyal, vagy a kamara 85.232 számú csekk számlájára. Az adományozók neveit a jegyzett összegekkel együtt a kamara jelentésében naponta közli.

(—) ORVOSI HÍR. Dr. Szenderwzky A. nyári szabadságáról visszatért. Rendel: III., Bulevardul Carol 7. Telefon: 19—22. Röntgen, kvarc, rövidhullámkezelés.

(—) ÚJTAS A BEGA-HAJÓZASBAN. A begai hajóközlekedésben nagy nehézséget okoz, hogy az uszályok a csatorna keskeny volta miatt nem képesek megfordulni csak úgy, ha Románia-mentőhatalom vontatják őket és onnan ismét visszafordulnak. Erre való tekintettel a józsefvárosi népfürdő közelében hatalmas medencét ástak ki, amelyet augusztus elsején adnak át rendelkezésükre. A medence olyan nagy, hogy abban hosszú uszályok is megfordulhatnak. Augusztus elsejétől néhány napon át, míg a medencét összekötik a csatornával, a Bega vízállását mintegy másfél méterrel csökkentik.

— Danzigban is munkaerőhiány van. Danzigból jelentik: Az United Press szerint a danzigi kormány azt tervezi, hogy a német birodalomban tett intézkedések mintájára — munkaerő hiánya miatt — a zsidókat részben bekapcsolják a gazdasági életbe.

KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE

ÜTLEVEL NÉLKÜL, csak személyazonossági igazolvánnyal. 1939. augusztus 10—16-ig:
Részvételi díj: Lei 1900.—

A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető. Utolsó jelentkezés: 1939. aug. 2.

Beiratkozások a
WAGONS-LITS/COOK

menetjegyirodában, TEMESVÁR, I., Bulevardul Regele Ferdinand (Bánati Bankgyegetület-palota)
Telefonszám: 38—04.

A hatvan éves magvető

Móricz Zsigmond, aki mostanában töltötte be a hatvanadik életévét, nem volt sohasem népszerű. Keményebb kötő ember annál, sem hogy alázatos mosollyal szolgálja ki a nagyérdemű közönséget. Könyvtárra való irt össze ez a vidéki tanítóból lett író, aki falukutató volt már akkor, amikor a falukutatás nem volt divat. Faluról-falura járt per pedes apostolorum, néprajzi adatokat gyűjtött, figyelte a magyar paraszt életét, melyet remek írásokban örökített meg.

Móricz a mély vízből tört föl és ezt sohasem felejtette el. Széppapja még jobbágy, aki díszmát fizet és robotot, meg derest arat. Apja már a falu nagy álmétkodására megtöri az iratlan törvényt és nemes leányt, a néhai csészi pap leányát veszi feleségül. Pallaghy Erzsike szépanyja valóságos Bánffy-leány, aki a paraszt számára szinte felmérhetetlen magasságból, a feudális korszak szédítő meredekéről csúszott alá és ez egyszerűen megmagyarázza azt, hogy Móricz Zsigmond regényeinek, novelláinak egy-egy figurájában miért szerepel olyan gyakran a lecsúszott, elszegényedett „nemes”, aki ki van szolgáltatva a falu önkényének, annak a falunak, mely olyan sokat türt földesurától évszázadokon át, hogy végül is annak üssön vissza, akinek tud, a lecsúszott nemes gonddal küzdő ivadékának.

Móricz Zsigmond nem „szertelen” zseni, hanem óvatosan, kínos gonddal, fokról-fokra haladó művész, aki pillanatra sem tántorodik meg a nyilvánosság reflektorfényében. Pedig alkalmá lett volna elegendő. Ki emlékszik még első novellájára? Több, mint három évtizeddel ezelőtt a Nyugatban jelent meg és különös, szokatlan hangzású címet viselt: Hét krajcár! Saját magáról, küzdelmes fiatalságáról, édesanyjáról, ír itt.

Hét krajcár apró kicsi összeg és mégis rengeteg, ha nincsen meg. Hét krajcár van szükségére, amin szappant kellene venni. Az apa kormos, olajos ingét kellene kimosni, ehhez kell a hét krajcár. És az anya és a fiu játékoskedvűen, de belül szorongva, a könnyeket elrejtve, kacagva keresik az egész házban, az összes zugsokban, fiókokban és ruhákban a krajcárokat. Hatot már találtak. Még egyre volna szükség és nincs meg, amikor koldus állít be a házba. Megtudja a krajcárok után vadászó délután történetét és kikerekíti az összeget. Megvan a hét krajcár. Nosza most szappant venni és kimosni az inget. De a délután közben eltelt. Leszállt az este, sötét van és nincsen petróleum. Ha kerül is szappan a pénzből, nincs világosság. És az anya akkor ne-

vetni kezd, nevetni és a szörnyű kacagás vért, sűrű meleg vért csal ki a száján...

A novellának páratlan hatása van. A fiatal, ismeretlen vidéki tanító a nyilvánosság színpadi görögültüzebe kerül és irodalmi bábák veszik pártfogásba. Ez a legveszedemesebb pillanat minden író életében. Mert a sok kiretlen tanácsadó könnyen megvonhatja a kezdő, tapasztalatlan művészt. A „jó tanács” meg is mutatkozik második novelláján. Könnyű, felszínen mozgó, de csodálatos írásművészzel megrajzolt falusi zsánerkép. Szorongva olvasuk. Sikerül-e megmontani és a könnyű érvényesülés révébe kergetni az író, vagy leküzdö a kísértést és azt adja, amire sorsa, élete predestinálta? Igen! Megjelenik a harmadik elbeszélés ebben már maradéktalanul önmagát, helyesebben a vidéki, falusi életet rajzolja.

A kísértés elmúlt. Megszületik a „Sárány”, a század első, igazi nagy parasztregénye. Ettől a pillanattól kezdve a falusi paraszt fia, Móricz Zsigmond, irodalmi magvető lesz. Miként a nagy, csodálatos termékenységű magyar föld az acélos búzát, úgy ontja ki magából a regényeket és elbeszéléseket. Közben megmarad mindvégig magyar parasztnak. Józán és egyszerű magánéletében és az irodalomban. Irodalmi működését figyelve, soha egy pillanatra sem kereste a színpadias, könnyű, olcsó fogásokat. Mint hírneves író is inkább falusi tanítóra hasonlított lassú, nyugodt tempójú beszédével és modorával.

Most volt születésének hatvanadik évfordulója. Nem voltak toszok, hiányzott az ünnepi szónokok, de születésnapja úgy is a magyarság belső nagy családi ünnepe volt.

Újabb Kubán Endre

Ir terroristák robbanást okoztak egy londoni pályaudvaron

Londonból jelentik: Szerdán London Kings-cross nevű állomásának csomagraktárában két magyarországi robbanás történt. Az első jelentések szerint a kár igen nagy. Hét személy megsérült, akik közül egynék az állapota igen súlyos. Londonban azt hiszik, hogy a robbantásokat ir terroristák követték el.

A rajtakapott betörő leugrott a második emeletről

Izgalmas küzdelem és hajszja a Józsefvárosban

Szerda este 9 óra után a józsefvárosi Tudor Vladimirescu uca 24 szám alatt lépő házban lakó özv. Ferenczy Oszkárné lakásába betörő hatolt be. Az özvegyasszony a szomszéd szobában tartózkodott, figyelmes lett a betörő által okozott zajra s amikor belépett a helyiségbe egy 26 év körüli ismeretlen fia-

talembert talált ottan. A betörő éppen a szekrényben kezdett motoszkálni, a bátor asszony azonban nem ijedt meg, még csak segítségért sem kiabált, hanem birokra kelt a tettesel. A tolvaj kiszakította magát az özvegyasszony kezéből, kiszaladt a folyosóra, de Ferenczyné oda is követte őt. Izgalmas hajszja kezdődött a betörő és üldözője között és a tolvaj beszaladt egy másik lakásba, amelynek ajtaját nyitva találta. Ottan egyenesen a fürdőszobába rohant és az éppen nyitva lévő ablakon keresztül a második emeletről leugrott a világitóudvarba. Esméletlenül terült el a kövezeten, ahonnan az esetről távbeszélőn értesített mentők beszállították a kórházba. Megállapítást nyert, hogy a tolvaj, lábtöréssel kívül súlyos belső sérüléseket is szenvedett. Zsebében mindössze 80 lejt találtak, amit özv. Ferenczy Oszkárné lakásából lopott el. A vizsgálat megindult, de a fiatal betörőt kihallgatni még nem lehetett. Állítólag Fleiger Józsefnek hívják. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. Személyazonosságának megállapítására a rendőrség folytatja a vizsgálatot.

Gyilkosság lóvásárlás miatt

Constantinescu Dumitru cigány adott el rokonának, Constantinescu Constantinnak, aki megígérte, hogy a ló árát otthon, Bolvasnita községben kifizeti. Amikor azonban a fizetésre sor került, veszekedés támadt közöttük, amelybe a vásárló anyósa is belekeveredett. Constantinescu Dumitru felkapta a kocsjában lévő dorogot és azzal alaposan helybenhagyta Constantinescu Constantint és az anyósát. Az idős asszony a sérülések következtében másnap meghalt. Constantinescu Dumitru a csendőrok őrizetbe vették és átadták a karánsébesi ügyészségnek.

Harc a folyékony aranyért

A világháború kitörésének egyik oka. — Angol-német versengés az iraki olajért. — Tovább folyik a küzdelem a színtalpak mögött

A harc egyre tart az iraki petróleumért... A világsajtó keveset ír róla, de ezekben a napokban érdekes dolgok történnek ismét, nem annyira a kisázsiai Mezopotámiában, mint Newyorkban, Londonban, Párisban, ahol most — főleg a színtalpak mögött — olyan sok szó esik Irak hatalmas kincséről, a „folyékony arany”-ról.

Az iraki petróleum története egyike a világtörténelem legizgalmasabb fejezeteinek:

Állítólag sokkal jelentősebb szerepet játszott a világháború felidézésében, mint általában hiszik.

A közeljövőben minden valószínűség szerint sokat fogunk Irákról hallani.

A történet ott kezdődött, hogy az amerikai kormány pár évvel a háború előtt Abdul Hamid szultánhoz küldte Chester admirálist, hogy az akkor már csodákeberült szultánnal megegyezzen egy hatalmas amerikai kölcsön visszafizetésére nézve. Ami a kölcsönt illeti, az admirális útja eredménytelen maradt, de sztambuli tartózkodása alatt olyan információkat szerzett, amelyek sokkal többet értek, mint az a néhány millió dollár, amiért tulajdonképpen jött. Chester ugyanis megtudta, hogy

Mezopotámia északi részében hatalmas petróleumrétegek hevernek kiaknázatlanul a föld alatt.

Angol miss fellázítja az arabokat

Pár héttel a koncessziós szerződés aláírása után kitört a háború, amelyben a szakértők szerint

igen jelentékeny része volt az angolok és németek versengésének a mezopotámiai olajjal kapcsolatban.

A háború két első évében jóformán semmi sem történt. 1916-ban azonban a franciák, mint ismeretes, óriási véreszétéseket szenvedtek s riasztó hírek keringtek Párisban a várható német győzelemről. Az angolok, hogy szövetségeseiket megnyugtassák, elhatározták, hogy nemzeti ajándékot adnak a franciáknak: a moszuli tartományt,

amely Mezopotámia északi részében terül el s tele van petróleummal. A szerződést titokban ratifikálták s a francia kormány megnyugodott. Hátra volt azonban az ajándék átadása, ami egyelőre nehéz probléma. Moszul tudniillik még mindig a törökök kezében volt. Először tehát fel kellett a moszuli arabokat lázítani a törökök ellen: s ezen a ponton jelent meg a mezopotámiai petróleum történetében egy új szereplő: Miss Gertrude Bell, fiatal angol hölgy, aki csodálatosképpen nagyszerűen beszélt a különböző arab nyelvjárásokat s évekig kalandozott már arab országokban.

Miss Bell megbízatást kapott, hogy hódítsa meg az arab sejkéket az angolok számára, illetve

lázítsa fel őket a törökök és németek ellen. Az angol leány erre egyedül indult el a sivatagba, felkereste a sejkéket és rávette őket arra, hogy alkudozásokat kezdjenek az angolokkal. Gertrude Bell még azt is elérte, hogy a sejkék elfogadták Feisal arab herceget mint királyukat. Így lett Mezopotámiából angol protektorátus alatt önálló arab királyság s a térképen megjelent ez a név: Irak.

BOSSZÚ AZ ÖRMÉNYEK VÉREERT

A történet következő fejezete San Remóban játszódik le, nem egészen két évvel a háború után. Berthelot francia külügyi államtitkár és Sir John Cadman, az angol-perzsa olajtársaság elnöke, 1920. áprilisában megbeszéléseket folytatnak a moszuli olajjal kapcsolatban. Franciaországban ekkor az időben nagy szüksége van Anglia támogatására, mert éppen most folyik a rajnai zóna katonai megszállása.

A francia kormány tehát beleegyezett abba, hogy a Moszula vonatkozó titkos ajándékozás szerződést semmisnek nyilvánítsák, amelynek fejében a franciák megkapták a koncessziókat az a huszonöt százalékát, amely valaha a németeké volt.

Pár hónappal később azonban váratlan dolgok történtek Törökországban. A háborúban legyőzött Musztafa Kemal vezetés alatt váratlanul gyorsan magukhoz tértek és

Kemal harcot indított a moszuli olajforrásokért,

Azonnal tárgyalást kezdett a szultánnal. Abdul Hamid, szokása szerint, természetesen azonnal mindent megígért Chesternek, de ahogy az amerikai kitérte a lábát a palotából, a szultán boldognak, boldogtalannak osztogatta a koncessziókat, a döntést azonban évekig húzta-halasztotta. Egészen addig, amíg a forradalom el nem űzte a trónjáról.

Tíz év múltán el Chester látogatása óta, amíg végre, legalább papíron, megegyezésre kerülhetett a sor. Ez 1912. októberében történt, a mikor a németek és az angolok megalakították a Török Petróleum Társaságot, miután hosszas manőverek segítségével kiszorították az amerikai érdekeltségeket. Két évvel később a londoni külügyminisztériumban aláírás alá került az a szerződés, amely szerint

a mezopotámiai olajkoncessziók ötven százaléka az Angol-Perzsa Olajtársaság, huszonöt százaléka az Angolszász Olajtársaság és huszonöt százaléka a Deutsche Bank tulajdonába került.

Ennek a megegyezésnek Gulbenkian, a titokzatos örmény pénzember állott a háttérében. Calust Sarkis Gulbenkian, a mezopotámiai koncesszióknak az angolok kezére való játszásáért az egész koncesszió öt százalékát kapta, amely ma legalább ötvenmillió fontot ér.

Anglia erre a görögöket, illetve Konstantin görög királyt mozgósította Kemal ellen. A háborút azonban Kemal nyeri meg.

A moszuli olajjal kapcsolatos háborúból azonban végeredményben csak ketten kerültek ki vesztesen: Franciaország és az örmények. A török-görög háború során és az ezt követő örmény mézársok következtében ugyanis nem kevesebb, mint

kétmillió örmény pusztult el.

A szerencsétlen örményeknek nem akadt pártfogójuk, kivéve a görögöket, akik pár ezer menekültet befogadtak. Annál nagyobb megtorlásra készült azonban honfitársai lemészárlásáért Gulbenkian az olajmilliomos. Miután az amerikaiak nem voltak hajlandók segítségére sietni az örményeknek,

Gulbenkian elhatározta, hogy nekimegy az iraki amerikai petróleumérdekeltségnek.

Valóságos titánok harca volt, ami itt nemcsak a lef. lvt. Gulbenkian, miután Deterding a hollandi olajkirály szerződésben volt az amerikai érdekeltségekkel, volt társa ellen is harcot hirdetett.

Amikor a dolog komolyra fordult, az öreg Ro-amerikai petróleumérdekeltségnek.

Ennek az volt az eredménye, hogy Gulbenkiant lemondásra kényszerítették a Royal Dutch és a Shell

Lelkes hangulatban alakult meg a Népközösség szébeni és megyei tagozata

Üdvözlő távirat Bánffy Miklós elnöknek

Nagyszébenből jelentik: A napokban megalakult a Népközösség nagyszébeni és szébenyegyei tagozata. A gyűlés iránt a széles magyar népi rétegekben rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. Jelen voltak az összes szébeni szomszédságok és egyesületek képviselői, továbbá a magyarok falvak népes küldöttségei.

Szurdoki Kres Kornél nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitójában ismerteti a megalakulás előzményeit. Visszapillantást vet az országos Magyar Párt megszűntetése után előállott helyzetre, — behatóan foglalkozik a magyarságnak a kormánnyal folytatott tárgyalásaira, melyek ez év januárjában arra az eredményre vezettek, hogy gróf Bánffy Miklósnak megadatott a lehetőség a romániai magyarság népi szervezetének megteremtésére. Ezután Ludvig Gyula, országgyűlési képviselő ismerteti a Magyar Népközösség szervezeti szabályait a központi vezetőség és a parlamenti csoport tevékenységét. Bejelenti hogy a kvsztor hozzájárult ahhoz, hogy kisebb egyesületi és szomszédsági gyűlés szerű bejelentésre megtartható.

A régi kinevezett vezetőség lemondása után Szédák Imre körelnök felolvassa az új vezetőség

Oil igazgatósági tagságairól. Ezzel a zseniális örménnyel azonban nem volt könnyű elbánni. Pár héttel később a Shell olajtársaságnak váratlanul meglepetései támadtak Venezuelában s Deterding azonnal tudta, hogy

Gulbenkian keze van a dologban,

mert csak ő ismerte a vállalat titkait. A válságot valószínűleg elsimitették, ezután azonban nemcsak a új veszély fenyegette a Shell társaságot. A párisi tőzsdén ismeretlen kezekből óriási mennyiségű Shell részvények kerültek piacra; az árfolyam zuhanni kezdett. Deterdingben nem maradt semmi kétség az iránt, hogy itt kontreintről van szó. Ezt nem is lehetett megállítani.

Az árfolyamok néhány nap múlva a mélypontra zuhantak.

Es Deterdingnek le kellett mondania a Shell elnöki tiszts'gerál.

TITOKZATOS HALÁLESETEK

Ez volt Gulbenkian bosszúja honfitársai lemészárlásáért.

Az olaj azonban, amelyért annyi vérfolyt, még mindig nem indulhatott meg a kutakból, mert

Ibn Saud, az arab király, hadat üzent Iráknak. Természetesen itt is az olajról volt szó. A rövid, de annál véresebb arab háború végén a két király Feisal és Ibn Saud békét kötöttek egymással, amelynek fejében Ibn Saud részt kapott az iraki olajrészesedésből. Ezekután pár hónappal kiépítették az olajvezetékét, amely a világ egyik mérnöki csodája. Röviden arról van szó, hogy

a moszuli olajmezőkről a Földközi tengerig, tehát körülbelül eznehatszáz kilométer távolságra kell csöveket át pumpálni a nyersolajat.

A békekötés után azonban újabb nehézségek támadtak Iráknban. Az ország lázongani kezdett és Feisal királyra, mióta békét kötött Ibn Sauddal, többé nem volt szüksége Angliának. Valahogy nagynehezen rendbejötték az ügyek, Irák 1932-ben bekerült a Népszövetségbe, Feisal azonban külföldre ment, állítólag utazgatni s egy nap hirtelen meghalt Genfben.

Furcsa véletlen, hogy

a szülői igazgatója, aki a királyt holtan találta a szobában, pár órával később maga is meghalt váratlanul.

Feisal fia, a húszéves Ghazi követte a trónon, akinek ugyancsak rendkívül súlyos problémákkal kellett megbirkóznia, hiszen az arabok állandó lázadásban voltak s Iráknban minden pillanatban forradalomtól kellett tartani. Öt évvel trónrajutása után 1939 áprilisában, a fiatal uralkodó autótúráról térvén vissza, Bagdad felé, belerohant egy villanypóznába.

Pár órával később

holtan találják az autó romjai között és megint nem volt szemtanú.

Irák trónján ma névlegesen Másódek Feisal, az ifjú király alig pár éves fia ül, akinek sejtelmé sincs arról, hogy mi történik nem is annyira Iráknban, mint pár világfőváros titkos megbeszélésén, ahol most tovább folyik a harc az iraki folyékony aranyért.

Hegedűs Adám.

— ELZSÍROSODOTT, KÖSZVÉNYES ÉS REUMÁS EGYÉNEKNÉL reggel éhgyomorral egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet a gyomrot és a beleket alaposan kitisztítja és az emésztőcsatornát biztosan megszabadítja az ott felgyülemlett anyagcsereemergektől. Kérdezze meg orvosát.

megválasztására vonatkozó javaslatot, melyet a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadott:

Elnök: Szurdoki Kres Kornél ny. ezredes, elnökhelyettes: Ludvig Gyula, országgyűlési képviselő, alelnök: dr. Kobori József ügyvéd, főtítkár: dr. Kormos Emil ügyvéd, városi titkár: Terneyi Pál magánhivatalnok, megyei titkár: Erdélyzsky Mihály állatorvos, jogtanácsos: Kálmán Elek ügyvéd, pénztárnok: Racsmány Péter nyugdíjas, ellenőr: Kiszely Gyula ny. bankigazgató.

Ezután megválasztották a szakosztályok vezetőségét, végül a városi és vármegyei választmány tagjait.

A választások után a közgyűlés lelkesen hozzájárult Ludvig Gyula képviselő indítványához, hogy a következő táviratot intézzék dr. Bánffy Miklóshoz, a Népközösség elnökéhez:

„A Magyar Népközösség nagyszébeni és szébenyegyei tagozatának alakuló közgyűlése szeretettel köszönti a Kegyelmes Urat. A további felelősségteljes munkához kitartással kíván és ragaszkodik a biztositja”. Aláírta Szurdoki Kres Kornél és Ludvig Gyula.

SPORTSEMÉNYEK

Európa legjobb labdarugójátékosai

Lengyel „Pro-Sport” című sportlap egyik legfrissebb számában cikket közöl az európai legjobb labdarugójátékosokról. A cikkirő összeállítása azonban bizonyos, mert nem szerepel egyetlen jogosítványos játékos sem, habár úgy Jugoszláviában, mint Romániában van egy-két olyan válogatott játékos, akik megállnák a helyüket Európa válogatottjai között. Gondoljunk csak a közelmúltban lejárt jugoszláv-angol és angol-román mérkőzésre, ahol a labdarugás nagymestereinek kellemetlen meglepetésekben volt részük. A lengyel sportlap Európa legjobb labdarugójátékosainak névlistáját a következőkben állította össze:

Kapusok: Hiden (francia), Olivieri (olasz), G. (német), Ceresoli (olasz).

Védők: Minelli (svájci), Foni (olasz), Sesta (francia), Janes (német), Paverick (belga), Rava (francia), Caldenhove (holland), Schmauss (német), (magyar), Daucik (cseh).

Állók: Dudás (magyar), Kupfer (német), Springer (svájci), Lázár (magyar) Adamek (német).

Centerfedezetek: Andreolo (olasz), Vernati (svájci), Nozin (cseh), Jordan (francia), Boueak (cseh).

Ralfedezetek: Kopecky (cseh), Lechner (jugoszláv), Diague (francia), Kitzinger (német), Locatelli (olasz).

Jobbszélsők: Riha (cseh), Biavati (olasz), Aston (francia), Lahner (német), Bickel (svájci).

Jobbszárnyak: Meazza (olasz), Hahnemann (német), Ben Barek (francia), Gellesch (német), Stroh (német).

Középszarnyak: Piola (olasz), Bican (cseh), Puricelli (olasz), Binder (német).

Balösszekötők: Jerusalem (német), Ferrari (olasz), Schven (német), Smith (holland), Kvammen (norvég).

Balszélsők: Colaussi (olasz), Vytlačil (cseh), Brustad (norvég), Presser (német), Ferraris II. (olasz).

Spakov—Morejon boxmérkőzés az Electrica pályán

Temesvári sportkörökben nagy érdeklődés várják a Moti Spakov—Chco Morejon boxmérkőzést, amelyet szombat este villanyfény alatt rendeznek az Electrica pályán. A boxösszevívása revánsjellegű, mert Bucuresti Spakov pontozással győzött a feket, Kupajonk ellen. A szombat esti mérkőzésre két ökölvívó erősen készülődik és így valószínűleg érdekes és izgalmas versenyt remélhet a nézők.

Gyszerű eredmények az olasz atlétikai viadalokon

Olaszország atlétikai bajnokságai kitűnő eredményekkel fejeződtek be. Részletek a következők: m.: Mariani 10,7 mp. 200 m.: Gonelli 21,7 mp. m.: Missoni 48,3 mp. 300 m.: 1. Lanz 1 p. 51,6 1500 m.: 1. Vitale 3 p. 58,4 mp. 5000 m.: 1. Magna 14 p. 58,4 mp. 10.000 m.: 1. Lippi 32 p. 110 m. gát: 1. Oberweger 15,3 mp. 400 gát: 1. Lualdi 54,6 mp. Magasugrás: 1. Colimbini cm. Távolugrás: 1. Maffei 747 cm. Rúdugrás: 1. Romeo 390 cm. Hármassúly: Taddai 14 m. 34 Súlylökés: 1. Profeti 14 m. 96 cm. Diszkoszvetés: 1. Consolini 49 m. 10 cm. Gerelydobás: 1. Drei m. 72 cm. Kalapácsvetés: 1. Taddei 47 m. 91 4x100 m.: Baracca 41,8 mp. 4x400 m.: Baracca 3 p. 19,2 mp.

NEMET—SVÉD ŐSZOVERSENY HANNOVERBEN

Hannoverben két számból álló nemzetközi vívóviadal rendeztek a németek és a svédek. A versenyt a németek nyerték 2:0 arányban. Vízilabda a német utánpótlás csapata 5:2 (2:1) arányban győzte le a svéd válogatottat. A 4x200 váltósúlyos a német csapat 9 perc 17,9 mp.-el győzte le a svéd csapatot, amelynek ideje 9 perc 22,4 mp. A verseny egyéb, nem hivatalos eredményei a következők: 100 méteres hátúszás: 1. Schlauch német 1:10 mp. 200 méteres mellúszás: 1. Balke német 2:43,1 mp. 100 méteres gyorsúszás: 1. Olsson svéd 0:06,6 mp. 400 méteres gyorsúszás: 1. Berg svéd 0:56,2 mp.

ÚJ NŐI GÁTFUTÓ VILÁGREKORD. Újabb női m-es női gátfutó világrekordot állított fel az orosz Testoni, a Garmisch Partenkirchenben rendezett nemzetközi női atlétikai versenyen. Testoni új rekordja 11,3 mp., saját régi, 11,5 mp.-es világrekordját csak nemrégiben, a német—olasz viadalon liította fel.

TIZ EMBERREL JÁTSZOTT A MURES! Az országos ligába való jutásért, mint ismeretes a Gloria CFR és Mures vasárnap Galatban játszották le első minősítő mérkőzésüket, melyen mint ismeretes a Mures 4:1 arányú vereséget szenvedett. A vásárhelyiek alszerencsés küzdelmet vívtak, mert Várday a 2-ik percben oly súlyosan megsérült, hogy tovább nem tudott játszani és csapata tíz emberrel küzdött tovább. Ez menti ugyan a vereség súlyosságát, le nem azt a tényt, hogy a vasárnap második minősítő mérkőzés a Muresnak három gólt „behozni”, még — Marosvásárhelyen is.

KÜLFÖLDI VERSENYZŐK GYŐZELME A NEMET TENISZBAJNOKSÁGOKON. A német nemzetközi teniszbajnoki versenyek vegyes páros döntőjét az amerikai Wheeler, Smith kettős nyerte meg, amely a döntőben 6:3, 7:5 arányban győzött a Jervis, Anderson pár ellen. A női páros döntőjét a dán Sperling, Schneider kettős 6:3, 6:4 arányban győzött a Couquerque, Ullstein pár ellen.

Sporthírek mindenfelől

Motosici a Juventusban? Hirt adtunk róla hogy a horvát labdarugócsapatokat feloszlatták és így több nagyvívó válogatott játékos került szabadlétára. A romániai egyesületek közül többen érdeklődtek a szerződés nélkül maradt horvát játékosok iránt, így a fővárosi Juventus vezetősége azzal a gondolattal foglalkozik, hogy leszerződtesse Motosici-t, vagy Hügl-t. A két játékosért a Juventus vezetősége hajlandó 120—150 ezer leit kifizetni.

Románia evezős csapata résztvesz az európai bajnoki küzdelmekben. Fővárosi jelentés szerint Románia résztvesz az európai bajnoki küzdelmekben. A versenyeket Amszterdamban bonyolítják le.

Kuba teniszcsapata legyőzte a kanadaiakat. Kuba válogatott teniszcsapata legyőzte a kanadai válogatott csapatot és így a Davis Cup keretében Ausztrália csapatával küzd a továbbjutásért.

Játékkendőlyt kért a görög szövetség Humis részére. A görög labdarugószövetség átiratot intézett a román szövetséghez, amelyben Humis részére játékkendőlyt kért. Arra a mérkőzésre, amelyet az Ethnikos rendez és amelynek jövedelmét jótékonycélokra fordítják. A bucuresti szövetség még nem válaszolt a görögöknek, de valószínűleg előbb megkérdezik a Venus vezetőségét is, mert csak ennek hozzájárulásával adhat a szövetség játékkendőlyt.

A Gloria CFR semleges határbírókat kért a vasárnapi minősítő mérkőzésre. Vasárnap a Gloria CFR csapata Marosvásárhelyen játszik a Mures csapata ellen és ha ezen a mérkőzésen a mérkőzésen sikerül megtartani előnyét, úgy bekerül a nemzeti bajnokság A) osztályába. A galatii csapat vezetősége átiratot intézett a szövetséghez, amelyben kérte, hogy a második minősítő mérkőzésre jelöljenek semleges határbírókat. A külön költségeket a galatii csapat vezetősége fedezi.

Bogdan mégis Párisban marad? Bogdan a Rapid FC játékosja minden évben hallat magáról és pedig minden évben elutazik Franciaországba, ahonnan azonban a bajnokság megkezdéséig haza szokott jönni. A múlt évben is megírták az újságok, hogy szerződéshez jutott és a hír közététele után három napra már Bucurestiben volt. Ezúttal ismét leszerződött és pedig az U. S. Metro párisi kerületi csapathoz, amelyet Sucitulescu ajánlott neki. Nagy a gyanu, hogy Bogdan rövidesen visszaérkezik az országba és tovább játszik a vasutascsapatban.

A Mures megövtta a Gloria CFR ellen elvesztett mérkőzését. A Mures vezetősége megövtta a múlt vasárnap 4:1 arányban elvesztett minősítő mérkőzést, mert a galatii csapatban játszott Bodea is, akit az Unirea Tricolor mérkőzésen a játékkendőly szabálytalankodás miatt kiállított. A szövetség nem foglalkozott a játékos fegyelmi ügyével, hanem visszavonta Bodea játékos igazolványát, ami tulajdonképpen nem állott jogában. Sportkörökben nagy érdeklődéssel várják a szövetség döntését, amely hivatalosan van tiszta képet teremteni az ügyben. Várday sérülésekor a marosvásárhelyi csapat vezetői, tekintettel arra, hogy a játékos dressze csupa vér volt, egy új dresszt kértek a Gloria CFR vezetőségétől, amelyet azonban megtagadtak azzal, hogy nem látják értelmét annak, hogy az ellenfelet „segítsék”.

= KÖZGAZDASÁG =

A magyar gazdasági egyesületek részvétele a gabonaértékesítő bizottságokban

E héten megalakulnak minden megyében az új törvényszerinti bizottságok

Ismeretes, hogy a búzaértékesítési törvényjavaslat parlamenti bizottsági tárgyalása során elfogadták Szász Pál dr. szenátorok, az EMGE elnökek azt a javaslatát, mely szerint a törvény által előírt vármegyei búzaértékesítő bizottságokban képviseltet nyerne az elismert gazdasági egyesületek. Ennek következtében az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet az erdélyi bizottságokba a következő tagjait kérte fel, illetve küldte ki. Kolozsmegye: Telegdy László az EMGE alelnöke és Demeter Béla az Erdélyi Gazdasági Egyesület elnöke. Szamos megye: Fejrváry Jenő földbirtokos Nagyiklód. Naszód megye: Máthé István ref. lelkész, gazdaköri elnök, Sófalva, Bihar megye: Koppány Rezső EMGE felügyelő, Nagyvárad. Szatmár megye: Bikfalvy Ferenc, EMGE felügyelő. Beregd. Szilágy megye: Gróf Teleki Béla, az EMGE alelnöke, Zsibó. **Aradmegye: Alföldi Pál a Mezőgazdák Ker. R. T. igazgatója. Temes: Dadányi György EMGE felügyelő Temesvár. Szörény megye: Bakes János a bodófalvi gazdakör elnöke. Csík megye: Fodor Pál EMGE felügyelő Csíksomlyó. Krasó megye: Bartha Árpád a Mezőgazdák Ker. R. T.-nak helyi képviselője Brassó Voevodul Mihai 11. Alsófehér: Gr. Bethlen Gábor Marosújvár. Torda megye: Finta Andor EMGE felügyelő Torda Str. N. Irga 20. Háromszék megye: Szent-Iványi Gábor dr. Szent-iványfalva. Fogaras megye: Kadács Zoltán ref. lelkész Kobor. Szeben megye: Bójtay András gazdaköri elnök Vízakna. Kisküküllő megye: Dániel Elmér EMGE felügyelő Vámosfalva. Maros megye: Gr. Bethlen Bálint Keresed. Maros megye:**

Mikó László EMGE felügyelő Nyáradszentlászló. Hunyad megye: Cs. Lázár László Lapusnyak. Udvarhely megye: Ugron Pál Fiátfalva. Máramaros megye: ifj. Fekete Lajos gazdaköri elnök Hosszúmező.

A búzaértékesítő törvény a bizottság-safatáskörét a következőkben állapítja meg:

A megyei búzaértékesítő bizottság szerepe:
a) Informálni úgy a Nemzetgazdasági Minisztériumot (a nyersanyagok, valamint a kivitel szervezésének és támogatásának igazgatósága útján), mint a Központi Búzaértékesítő hivatalt a búza értékesítésnek munkájával kapcsolatos helyi viszonyokról.
b) Ellenőrizni a búzaeladási árakat.

c) Ellenjegyezni a búzaeladási kimutatásokat és adás-vételi okmányokat, valamint elvégezni a jelen törvény 10. szakaszában írt központosító munkát.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet átiratban jelentette be a vármegyei prefektusoknak a bizottságokba való kiküldetéseket s ugyanakkor felhívta említett tagjainak figyelmét, hogy minden lehető kövessenek el a búzaértékesítési megfelelő formában való lebonyolítása érdekében. A törvényhozó elgondolása szerint különösképpen vigyázni kell arra, hogy a gazda megfelelő minőségű árujéért a megtagadott összeget kapja. Magától értetődik azonban, hogy amennyiben emelkednek az árak s a közvetítő kereskedelem többet ígér, mint az állami vásárlók, a gazdák nekik adják el termésküket.

A július 17-én raktáron volt óbuza után 4000 lei a kiviteli jutalék

Az ubuza prémiumnak folyósításához árbizonyítvány kell

A parlament által megszavazott gabona-értékesítési törvény értelmében minisztertanács naplóval a következő rendelkezéseket léptették életbe:

Az 1939. július 17-ike és szeptember 30-ika közötti bármilyen minőségű gabona-kivitel esetében, amely a valutáris megszorítások nélküli országba történik és amelyeknél törvényesen bizonyították a törvény által előírt természetes ár kifizetését,

a kivitelből származó devizák 30 százaléka szabad kereskedelmét engedélyezik az exportőrök számára.

Ezeket a devizákat az exportőrök minisztertanács napló előírásainak megfelelően használhatják fel. A hektóliterenként legalább 75 kilogram súlyú gabonakivitelnél, amely a fenti időben és körülmények között történik,

minden tízezer kilogram súlyú vagon részére nyolcezer lei prémiumot állapítanak meg.

A 75 kilónál könnyebb búzánál minden kilogram súly-csökkenésnél egy százalékot vonnak le a prémiumból. A július 17-i dátum alkalmával kereskedőknek talált búzamennyiségek után, amelyeket a hivatalos lapban való közlés után nyolc napra be kell jelenteni a megyei búzaértékesítő hivataloknál és

amelyek legkésőbb augusztus 31-ig kivitelre kerülnek, vagononként négyezer lei értékesítési prémiumot fizetnek.

A birtokban lévő búzamennyiségeket kérvények útján jelentik be a megyei értékesítési hivataloknál, melyeknek módjukban áll a bevallott mennyiségeket ellenőrizni. A július 10-ike és 17-ike közötti történt bármilyen mennyiségű gabonakivitel után vagononként négyezer lei prémiumot fizetnek anélkül, hogy a kereskedők a termelési ár kifizetéséről bizonyítékot mutatnának be.

A kincstár elleni igényperekben nem lehet tanut kihallgatni

Fontos ítéletet hozott az aradi törvényszék

A kincstár ellen indítandó igényperek tárgyában fontos határozatot hozott a napokban az aradi törvényszék harmadik tagozata. Ismeretes, ha adó vagy illeték tartozás miatt idegen tárgyat foglaltak le, úgy a tárgy tulajdonosa a kincstárral szemben igényperrel (contestáció) érte el a végrehajtás megszüntetését. Az ilyen perekben eddig a bíróságok korlátlan helyt adtak a tanuval való bizonyításnak, míg az aradi törvényszék most arra az álláspontra helyezkedett, hogy amennyiben a foglalt tárgy értéke a 150 leit meghaladja, úgy csak írásos bizonyítéknak van helye és tisztán tanukkal a dolog tulajdonjoga nem bizonyítható. A törvényszék ítéletét arra alapítja, hogy az 1938 október 22-iki a pénzügyi eljárás egységesítéséről szóló törvény 153-ik szakasza

az ökirályságbeli polgári törvénykönyv 1191. szakaszát kiterjesztette Erdély területére, amennyiben a bíróság a pénzügyi egységesítési törvény szerint jár el. Ezen törvényszakas szerint a 150 lei értéket meghaladó pertárgynál csak közokirati vagy teljes bizonyító erejű magánokirati bizonyításnak van helye, a tanukkal azonban nem lehet bizonyítani. Kivételt csak az az eset képez, ha az érdekelte bizonyítja azt, hogy az irat valamely via major folytán megsemmisült. Az aradi törvényszék határozata súlyosan érinti a közönséget, mert a legtöbb tulajdonjog írással nem bizonyítható és eddig a bíróságok teljes hittel adtak a tanuvallomásoknak, a perrendtartás korlátain belül.

Szállítási költség és számlabélyeg után nem jár forgalmi adó

A számlaértékhez csak a csomagolási költség, a fogyasztási illeték adandó a forgalmi adó kiszámításánál

A bucarestii ítéletábra végzést hozott abban a kérdésben, hogy fizetendő-e a forgalmi adó a szállítási költség, a bélyegek és maga a forgalmi adó után. A bucarestii tábla IV. tagozata 263/1938. sz. alatt kimondta, hogy a forgalmi adó mindezek után nem számítható fel. Egy bucarestii téglagyárat 36.808 lei forgalmi adóval és 184.000 lei bírsággal sújtottak, mert 1.228.000 értéket képviselő szállítási költség, számlabélyeg és forgalmiadó után nem róta le a forgalmi adót. A tábla — mint említettük — a jegyzőkönyvet megsemmisítette. Az indoklás a következő: a forgalmi adó törvény 4. szakasza sze-

rint az adó a számlaérték után fizetendő és ugyanez a szakasz részletezi, hogy „számla-érték” alatt az áru árát, hozzáadva a csomagolási költségek és a fogyasztási adót értik. Amikor a törvény ilyen pontosan meghatározza, hogy a gyári árhoz mi adandó hozzá, akkor nincsen helye a további kiterjesztő magyarázatnak és a számozott összegből semmi sem adható a számlaértékhez, vagyis a felszámított szállítási költség számlabélyeg és forgalmi adó mentes a forgalmi adó alól. Egyébként e tekintetben ugyanilyen szellemű körrendeletet adott ki a pénzügyminisztérium 60813. szám alatt 1934 május 31-én.

Csak a katonai behívás alatt szünetel az ingatlanárverés

Városi ingatlanok tárgyában nincsen korlátozás

Március végén az igazságügyminisztérium az ingatlanárverések megtartását elhalasztotta azzal az indoklással, hogy a katonai gyakorlatra való tömeges behívások következtében a végrehajtást szenvedett adósok nagyrésze nem tud eleget tenni kötelezettségeinek, másrészt pedig a kormány meg akarja akadályozni, hogy kellő számú vevő hiányában az ingatlanok értéken alul árvereztessenek el.

A kolozsvári törvényszék főelnöke még május folyamán újabb utasítást kért az igazságügyminisztériumtól, ahonnan június 3-án 57666 szám alatt a következő választ kapta:

„Hivatkozással folyó évi március 29-iki 30900 számú körrendeletünkre, értesítem önt, hogy a körlevélek azokat az utasításait, ame-

lyek a birtokok kényszereladására vonatkoznak, csak azokban az esetekben tartjuk fenn, amikor a végrehajtást szenvedett egyének katonai szolgálata be lettek hívva. Ertesítse erről, mihez tartás végett, a kolozsvári törvényszékhez tartozó járásbíróságokat is.”

Mínt hogy az igazságügyminisztérium kifejezetten a birtok (moşie) megjelölést használta, amely általában mezőgazdasági ingatlant jelent, az árverési tilalom csak falusi birtokokra terjed ki.

A telekkönyvi hatóság tehát azt fogja követelni az árverést kérő hitelezőtől, hogy városi bizonyítvánnyal igazolja, nem vonult-e be katonai szolgálatra az ingatlan tulajdonosa.

Árfolyamok

SZERDA, JULIUS 26

Hivatalos árfolyamok. (Az első szám a másikat az eladást jelenti). Holland forint 835-76.52, belgas 24.01—24.36, angol font 60-672.75, olasz lira 7.172—7.172, francia franc 37-38.85, svájci frank 31.88—32.36 Ezekben a devizafelár is bennefoglaltatik. Dinár 299-3.05, pengő 26.50—27, német márka 40.50—1.80

Közgazdasági hírek

★

Az Autonom Monopolpénztár franciákkal együtt a cigarettagyártás terén a devizafelár is bennefoglaltatik. Dinár 299-3.05, pengő 26.50—27, német márka 40.50—1.80

★

Uj autógumigyár alakul a fővárosban, amely az amszterdami Cellastic szabadalmát Romániában kihasználja. Az utóbbi év már két autógumigyár alakult Romániában brassói gumigyár és a Banloc.

★

A volt osztrák államvasút rt. (Steg) millió márka veszteséggel zárta 1938. évi legét.

★

Uj cementgyár alakult Bucarestben, milli ölei alaptökével, melyből az első készítés 10 millió lei. Az alapításban a Banca Marmoroschhoz közelálló körök vesznek részt, szintén igazolni látszik azokat a híreket, a Banca Marmorosch rövidesen ismét beköltözik az ország gazdasági életébe.

★

Banca Agricola bucarestii pénzügyi intézet tőkét hatvan millió leiről 100 millióra emelte. Az intézetnél nemrégiben szoros érdeket vállalt a Westminster Bank Ltd. is bank is, amely az új emisszió nagyrészt át

★

A Carpatina Faipari Vállalat, am Groedl-konzern romániai vezető vállalat, múltévre nettó 50 lei osztalékot fizet részvényesinek, ami tíz százalékos tiszta jövedelmüket jelent a részvényesek számára.

— A román-magyar gazdasági bizottság ülése. Budapestről jelentik: Félhivatalosakéntük: A román-magyar gazdasági vegyes társaság július huszonehétedikén kezdte meg működését Sinaiban. Ez alkalommal megbeszélés került több időszerű gazdasági kérdés.

— Kedvezmény a gyümölcsexportra. A megjelent minisztertanács jegyzőkönyve szerint a friss gyümölcs (vámtarifa 390—393) után a belvárosi adó is az. A kiviteli listán maradt, de a Banca Agricola részére prémiumot nem kell fizetni. Ugyanez vonatkozik a gyümölcskonzervekre (419 tétel), ahol kilogrammonként 1.50 lei kiviteli jutalék.

— A bérjegyzékek nyugtábelvege. A pénzügyminiszter körrendeletben felhívta a pénzügyigazgatóság figyelmét arra, hogy a bérjegyzékek 4. szakaszának 20. par. módosításánál a fizetési bérjegyzékek után le kell ró nyugtábelveget, tekintet nélkül arra, hogy alkalmazott aláírja-e a bérjegyzéket, vagy Ugyanakkor leszögezte a miniszter, hogy nyugtábelvegeket nem a bérjegyzékek végösszege után kell leróni, hanem minden fizetési ügylet után külön. A kikerekítés mindig felfelé történik az állam javára, tehát például 7 lei 10 cent és 8 leinek számítható a proporcionális illeték számításánál.

— Románia, Magyarország és Jugoszlávia búzakészletének összevásárlását ajánlja az angol és francia kormányoknak a Financial News. A Financial News-ben cikk jelent meg, amelyben a lap az angol és francia kormányoktól ajánlja, hogy vásárolják össze Románia, Magyarország és Jugoszlávia évi búzatermését aminek nagy politikai kihatása lehetne.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengl és Klein cég jelentése). A bánsági gabonapiacra megindult az újlet az ubuzában. A többi gabonafajtára a kereslet lanyha. A piaci árak a következők: búza hetvenöt kilós 420, tengeri 415, korpa új zab 440, takarmányárpa 340, tavaszi árpa 37380, muharmag 400 tókmag 900, kóposzta repce lence 600—700 lei százkilónként.

A Thetis utasait meg lehetett volna menteni?

Szenzációs vallomások a vizsgálóbizottság előtt. Egy mentővállalati igazgató iratait összecsapva laképnél hagyta a bizottságot

A „Thetis” tengeralattjáró katasztrófáját vizsgáló bizottság legutóbbi ülésén drámai jelenetek játszódtak le. Úgy látszik az angol közvélemény sehogyan tud belenyugodni 99 tengerészének elpusztulásába.

Sir Martin Dumbra-Nasmith tengernagy, a Viktoria kereszt tulajdonosa rendkívül meglepő vallomást tett.

— Öszintén meg kell mondanom, — mondotta a tengernagy, aki a plymouthi kikötő főparancsnoka is — hogy sok időt pocsékolunk el haszontalan keresésekkel. A „Thetis” elsüllyedésének helyét megtalálhattuk volna már június elején, kilenc órával azután, hogy elsüllyedt. Hogy ez mit jelent, el lehet képzelni. Hiszen a „Thetis” legénysége éppen ezért pusztult el, mert nem fogtak hozzá idejekorán a mentéshez.

A tengernagy ezután bejelentette, hogy az admirális lordja több olyan intézkedést rendelt el, amely lehetetlenné teszi a jövőben a Thetis-féle katasztrófát. Így többek között ezentul

a kísérletező búvárhajót mindig egy torpedóromból fogja kísérni.

A bójákat pedig olyan készülékkel szerelik fel, a mely az elsüllyedt hajók helyének észrevételét igen megkönnyíti.

Rendkívül érdekesen vallott Thomas McKenzie, a híres búvár. Ő volt tudvalevően az, aki motorcsónakom, repülőgépen és gépkocsin sietett a „Thetis” kiemelési munkálataiban részt venni.

— Ha idejekorán odaérkezem, — mondotta a híres búvár, — akkor két olyan nyílást tudtam volna vágni az elsüllyedt búvárhajón, amelyen keresztül a legénység megmenekülhetett volna.

— Mennyi ideig tart ilyen nyílás kivágása? — kérdezte a vizsgálóbizottság elnöke.

— Öt-hét perc alatt elkészülök vele! — válaszolta a búvár.

Természetesen ez az vallomás szintén a szenzáció erejével hatott. Hiszen ez a nyílás azt bizonyítja, hogy a Thetis 99 emberét csakugyan meg lehetett volna menteni.

A tárgyalótermet zsúfolásig megtöltő közönség visszafogott lélegzettel leste Ernest Franck Cox vallomását. Cox egy mentővállalati vezérigazgatója. Amikor a vizsgálóbizottság elnöke elé lépett egy tengeralattjáró hajó kis modelljét tartotta kezében. A modell mindössze három láb hosszú volt.

— Amikor hallottam a katasztrófáról, — kezdte vallomását Cox — azonnal telefonáltam az illeté-

kes köröknek. Elmondtam, hogy rendelkezésükre álllok, mégpedig teljesen díjtalanul.

— Mi az ön véleménye a „Thetis” elsüllyedéséről? — kérdezte az elnök.

— Erre vonatkozóan nekem nagyon határozott véleményem van.

El lehetett volna kerülni a „Thetis” katasztrófáját, ha megfelelő elővigyázati intézkedéseket fogamatosítottak volna.

Ebben a tekintetben olyan tárgyilagossá a felfogásom, hogy a következtetéseket merem mondani: A magam költségén felszerelnék tengeralattjárókat bizonyos készülékekkel és ezek azután teljesen lehetetlenné tennék a Thetis katasztrófájához hasonló szerencsétlenségeket.

Cox ezután elmondotta, hogy a „Thetis” embezeit csak úgy lehetett volna megmenteni, ha nyílásokat vágnak a hajóba és azokon keresztül — rájuk illő készülékekkel — kiszabadították a búvárhajóba zárt embereket.

— Ezt bizony meg lehetett volna tenni, — folytatta Cox — én nem is értem, miért nem tették meg. Különben is azt gondolom, hogy itt még rettenetes meglepetésekre lehetnek elkészülve. E szavaknál félbeszakította az elnök.

— Ne felejtse el ön itt tanu, ne éljen ilyen erős kifejezésekkel, mint „rettenetes meglepetések”.

Cox annyira indulatba jött az elnök megjegyzésére, hogy összecsomagolta iratait, felkapta a búvárhajó modelljét és eltávozott a teremből.

Az újkisodai katolikus templomra a kincstárnak kisajátítási joga van

Kellemetlen meglepetés érte az újkisodai római katolikus egyházközséget. A kultuszminisztérium által elrendelt vagyoni összeírás alkalmából az egyházközség vezetősége beszerezte a telegkönyvi kivonatát arról a telekről is amelyen az újonnan épült és még teljesen be sem fejezett templom áll. Ekkor kiderült, hogy a templom telkére a kincstár kisajátítási joga van előjegyezve. A dolog magyarázata az, hogy a község mai területén az egykori Kende-féle téglagyárnak parlagon heverő földje volt és mivel ez alkalmasnak látszott parcellázási célokra, az állam előjegyeztette a telegkönyvben kisajátítási jo-

Norvégia fél, hogy nem maradhat semleges

A norvég külügyminiszter tegnap beszélt Tromsøben. Kijelentette, hogy a norvég benyomás szerint némileg csökkent a nemzetközi helyzet feszültsége. Norvégiának minden áron távol kell tartania magát az eseményektől, ez azonban nem lesz olyan könnyű dolog, mert a háborúja általános lesz. Norvégia azonban tesz mindent, semlegességének megőrzésére.

Julius 8-ig minden nyilvános helyiség vigaladókat fizet

A pénzügyminisztérium nemrégiben körrejtett adót ki, amely szerint azok a nyilvános helyiségek, amelyekben nincsen zene, a biliárd, dominó, tábla, tekejáték és a kártyajátékok után esnek vigalmi adó alá. Ez a rendelet július 8-án lép életbe és ezzel kapcsolatban elterjedt az a híres, hogy azon helyiségek, ahol szórakoztatókokat játszanak, de zene és tánc nincsen, mentesülnek a vigalmi adó fizetése alól. A pénzügyi hatóság azonban a rendelet áttanulmányozása után arra álláspontra helyezkedtek, hogy a miniszteri rendeletnek nincsen visszaható ereje, mert az érdekelteket csak július 8-iki hatállyal mentesítik a vigalmi adó fizetése alól, tehát április elsejétől július 8-ig terjedő időre minden helyiség után fizetnie kell a vigalmi adót. A pénzügyi hatóságok ilyen telenben fognak eljárni.

APRÓ HIRDÉTESEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személy fűrdő a gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szób. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 8. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nogrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Vittek-trafik. Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Tiszta mindenes szakácsnő agasztus 1-re keresetlik. Jelentkezni délután 1—3 óra között. Keppich IV. Str. Tudor Vladimirescu 18. 1171

Oktatás

Szaktanárnő előkészít latin nyelvből javító és felvételi vizsgára egyenként és csoportosan. IV., Str. Bonnaz 7. Jobb oldali felső csengő. Telefon 38—27. 1172

Lakás

Kétszobás fürdőszobás lakás kiadó. Ugyanott egyszobás fürdőszoba nagy előszobával. II., Str. Gloria 2. 1175

Csak rendes lakónak ajánlom azonnalra, vagy novemberre a Müller Guttenbrunn 8 szám alatti modern 3 ucai szobás lakásom, havi 2.000 leifért. 1773

Állás-vétel

Horodok és kádák elsőrendű minőségben minden nagyságban raktáron. Ászokhorodok speciális előállítás. Fagy lalt korveátorok gyári árak mellett kaphatók. Appeltauer horodgyár, Timisoara IV., Str. Fröbl 5. Telefon: 43—46. 556

Gyermekágy jó karban lévő, matracal megvételre kerestetik. Címeiket ár-megjelöléssel a kiadóba kérek leadni. 1110

Singer varrógép jó állapotban eladó. V., Str. Sagovics 12. 1064

Használt ablakok, ajtók jó állapotban megvételre kerestetik. Hanser bőrdődös, IV., Str. Bratianu 21. 1166

Kombinált szekrény diófurnirossal megvételre kerestetik. Címeiket „Készpénz” jellegre a kiadóba leadandók. 1072

Férfi bicikli használt, de jókarban lévő megvételre kerestetik. Címeiket kérem a kiadóba leadni. 1024

Férfi kerékpár jó állapotban sürgősen megvételre kerestetik. IV. Str. Bratianu 39. Portás. 1174

Keresek elektromotort 34 C. P. és egy 12 C. P. és egy víztartányt körülbelül 7.000 literest. II., Calea Buzias 4. Telefon: 1938. 1169

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle űlömtejekrémeket, űlöm-tejszappant és lipompudert, három színdben. Kaputató kizárólag a

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.